

388

DE DANSKE RUNEMINDESMÆRKER,

beskrevne og forklarede

af

P. G. THORSEN.

Anden Afdeling.

Jyllands Runemindesmærker,
tilligemed Meddelelser om alle Øernes.

Afbildninger og Text,

I. Afbildninger.

KJØBENHAVN.

H. Hagerups Boghandel.

Thieles Bogtrykkeri.

1879.

PD
2022
THE
v.2
pt 1

Forord.

Det har altid, siden min modnere Ungdoms Tid, været mit Onske og min Bestræbelse at kunne faa noget udrettet for vore Runemindesmærker, hvorom der ogsaa foreligger offentlige Vidnesbyrd, som gaa langt tilbage i Tiden (1839). Disse ærværdige Minder trængte haardt til at blive fast Gjenstand for en vedvarende Opmærksomhed, med det hele for Øje. Der var ingen dengang, som nærmere vidste, hvor mange Runestene vi havde, hvad der i Tidens Lob var tabt og hvad der var tilkommet, hvorledes Vilkaarene vare for dem i Mure og Gjærder, osv. Denne Is fik jeg brudt, — Tilsynet blev derefter lettere og Interessen større til alle Sider. Jeg benyttede enhver lille Tid, jeg kunde faa, til Undersøgelse, og ved Imødekommen og nogen tilstaaet Understøttelse blev jeg i Stand til paa en længere Sommerrejse at kunne undersøge de allerfleste af Jyllands og Oernes Mindesmærker. Nogle kunde inddrages derunder, som jeg havde erhvervet Kundskab om fra ældre ubenyttede Haandskrifter. Det var fra først min Agt at udgive simpelt, saaledes, at forsaavidt alt var lagt an paa Indskriften og dens Korrekthed, og at der ikke lagdes videre Vægt paa Tegningen i øvrigt og dens Udførelse, hvorved Udgivelsen vilde være temmelig let overkommelig. Det viste sig imidlertid, at det ikke kunde være paa den Maade, men at det var nødvendigt, at der gaves fuldstændige Tegninger, som vare smukt og kunstnerisk udførte, for at alt kunde faa den Udstyrelse og Anselighed, hvorpaa Mindesmærkerne havde Krav. Dertil behøvedes imidlertid ny og omfattende Rejser, som baade vilde tage Tid og være bekostelige, og i det hele temmelig store Udgifter, der ikke vare lette at overvinde. Efterat jeg havde

tilendebragt et andet nærliggende større litterært Arbejde, en Udgave af Danmarks gamle Provindslove, 1—3, og desuden dertil de med Jydske Lov beslægtede gamle sønderjydske Byretter, føjede det sig saaledes, at der blev Lejlighed for mig til at kunne udgive den jydske Halvøs sydligst beliggende Runemindesmærker, de slesvigske; jeg greb med Glæde denne Lejlighed, hvorved alt kunde blive udført ganske, som jeg vilde og ønskede, — med al den Udstyrelse, al den Udførlighed i Meddelelserne og alle de omstændelige Undersøgelser, som egentlig hørte til. Tiden var endnu dengang lykkelig for os, (omtrent som i Saxos Dage.) Det hele kunde saaledes tilendebringes ret med Glæde og i god Ro. Den tunge, os paaførte, Krig med sine vedvarende sørgelige Følger i saa mange Henseender, borttog derefter i lang Tid al Lyst og Skikkethed til Fortsættelse — om end nødvendigvis efter en mindre omfattende Plan. Efterat nogle mindre Arbejder vare udførte, som ikke gjorde saa store Fordringer til Sindsstemningen, turde jeg — da Tiden gik — ikke andet end tage min litterære Hovedsag for, og indgav desaaarsag sidst i 1869 en Begjæring til det Kgl. danske Videnskabernes Selskab om Understøttelse til at kunne foretage de Rejser, som vare nødvendige saavel i Jylland som paa Øerne, for at de endelige kunstneriske Tegninger kunde tilvejrbringes; Selskabet tilstod mig meget imødekommande alt, hvad jeg havde begjært, og jeg bringer det derfor min forbindtligste Tak. I de tre følgende Aar (1870—72) tilendebragte J. Magnus Petersen, der med sin store Dygtighed forbinder en levende og kyndig Interesse for Monumenterne, alle disse besværlige Rejser; (til et Mindesmærke som i den senere Tid var fremdraget, maatte der tre Gange endog gjøres Rejser, saa det senere har — som alt andet nu — været let tilgængeligt.) Ogsaa var i Aarenes Lob Antallet af Runestenene stadig steget meget, hvilket træder stærkt frem, naar man betænker, at O. Worm ikke kunde meddele fuldt 40 for hele Jylland; — nu have vi jo der over det dobbelte Antal, af hvilke igjen den større Del er kommet frem omtrent i de sidste 50 Aar. Efterat alt var forberedt til at begynde Udgivelsen, henvendte jeg mig i de følgende Aar forgjæves paa tre Steder, hvorfra

jeg havde haabet Understøttelse dertil, da de betydelige Udgifter vare mig selv for store. Noget bekymret indgav jeg derpaa i den senere Halvdel af August 1875 en Ansøgning til den nuværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet om, hvad jeg troede at behøve til den nu paatænkte Udgivelse, og Sagen fik øjeblikkelig en anden Gang. Thi allerede 8 Dage efter, endnu i August, — endog inden jeg havde talt med Ministeren, tilstilledes der mig en gunstig Afgjørelse paa alt, hvad jeg havde ansøgt om. For denne overordentlige Velvillie og den mig derved viste Tillid vil jeg bestandig være Hr. Kultusminister Fischer en inderlig Taknemmelighed skyldig. — Det, der herved udgives, nemlig korrekte og smukke Afbildninger af alle Jyllands Runestene (og noget mere), udførte af J. Magnus Petersens Kunstnerhaand, ere tilvebragte i de sidste 3 Aar ved Hjælp af den ydede Understøttelse, der (som betænkt) er medgaaet dertil. Just paa Grund af Understøttelsen har jeg betragtet det som en Pligt, uden mindste Ophold at udgive hvad der var aldeles færdigt, og i og for sig afsluttet — «ars longa, vita brevis» —, om jeg end heller havde tilføjet strax den tilhørende Text, hvortil alt er forberedt. Men Kilderne, Mindesmærkerne selv ere jo selvfølgelig Hovedsagen, og det, hvorpaa det kommer an, og Texten, skjönt nødvendig, det mindre; den vil da ogsaa, naar alt maa gaa nogenhunde vel, kunne følge i Lobet af faa Maaneder.

Kjøbenhavn, den 8. August 1879.

DE DANSKE RUNEMINDESMÆRKER,

2^{den} Afdeling,

JYLLANDS.

Afbildninger.

Ved første Afdeling, som indeholdt Runemindesmærkerne i Slesvig, var der ingen Vanskeligheder med Hensyn til Ordningen af de enkelte Mindesmærker. Der var ikke just mange, netop saaledes omtrent som det kunde ventes i dette mindre Landskab, især da der ingen fandtes midt paa Landet og heller ikke paa Vestsiden, kun alene paa Østsiden; — men de, som forefandtes der, afgave gode Vidnesbyrd om de forskjellige Tidsaldre.

Det traf sig saaledes, at der kunde begyndes nordfra i det Haverslund-Runestenen, hvilken — som et sandt og smukt Vartegn — havde sin ældgamle Plads en Mils Vej nord for Aabenraa, öjensynlig var det ældste Mindesmærke. Man skulde ikke tro, at det ogsaa kunde have onde Følger for vore Runemindesmærker »sönden for Aaen«, at tidligere efterhaanden den uheldige Omstændighed kom til at gjøre sig gjældende, at Sönder Jylland blev kaldt Slesvig og derved udsat for, hvad dermed fulgte. Dette utrolige have vi dog ogsaa maattet tage imod. Haverslund-Stenen er nemlig, besynderligt nok, blevet »paa höj militær Befaling« bortført til et Sted i Preussen, og denne Bortførelse er saa meget besynderligere, som den fandt Sted flere Maaneder, för Freden sluttedes sidst i Oktober 1864.

Et Runeminde som Haverslund-Stenen, saa alderdommeligt blot med Mandens Navn, der skulde ihukømmes, findes ikke ellers paa den jyske Halvö og i det hele ikke (fra den gamle Tid) iblandt de danske Runestene, som altsaa ere berövede noget uerstatteligt.

At Nörre-Jyllands — eller for Korthedens Skyld — Jyllands mange og spredte Mindesmærker her gaves blot efter Bogstavrækken, vilde være højst tilfredsstillende, da alt derved vilde kastes imellem hænden. Worm gav i sine Monumenta Danica 1643 vel alt i en bestemt Ordning, efter Stifterne nemlig, men denne er dog mindre tilfredsstillende. Her gives de derfor paa en formentlig bedre Maade, nemlig i 4 Grupper — i Henhold til Landskabets naturlige Forhold, saaledes at

1. Gruppe, den sydlige, omfatter Landet sydfra indtil nord for Vejlefjord, og tværs over (da der ogsaa paa Midten findes Runeminder) til Vesterhavet og imod nord til Skjerna;

at 2. Gruppe, den østlige, omfatter Landet fra Horsensfjord helt op til Limfjorden som Nordgrænse, og imod vest og nordvest indtil de store Hedestrækninger (Kraglund-Runestenen er den vestligste) over Hægbro indtil og med Salling;

at 3. Gruppe, den nordlige, omfatter Vendsyssel, Morso og Thyland; og

at 4. Gruppe, den vestlige, omfatter hele Vestsiden efter Thy, med Skjerna som Sydgrændse. Saavel 1. som 2. og 3. Gruppe indeslutter (uden at der er lagt an derpaa) flere af de gamle Sysler temmelig nøje, kun 4. Gruppe har alene et Sysse, nemlig det store Harsyssel (hvilken Benævneelse paa Stedet endnu er temmelig almindelig.)

Den første Gruppe omfatter, under Nr. 1 — 20, Afbildninger af følgende Runemindesmærker:

1-2. det i Bække paa Marken tilligemed en Udsigt over den oprindelige Omgivelse, tvende Høje og en Stenrække derimellem — hvilket alt rigtig stiller paa det rette Standpunkt for det hele, og danner ligesom en højtidelig Indgang.	<p>3-4. Den lille Jællinge-Runestenen.
5. Bække-Runestenen ved Kirken.
6-7. Læborg-Runestenen.
8. Rygbjærg-Runestenen (i Forbindelse med en Høj.)
9. Horne-Runestenen.</p> |
|---|--|

10. Store Jællinge-Runestenen. 11. Bavta-Stenen fundet i en lille Afstand fra sidstnævnte, — den eneste der nu vistnok tilbageværende af mange. 12. Udsigt over Jællinge-Kongehøje. 13. Egtved-Runestenen. 14. Aastrup Runerække.	<p>15. Stenderup-Runestenen. (Findes nu i det nordiske Museum her.)</p> <p>16. Pjedsted-Runestenen.
(Og de yngre)</p> <p>17. Oddum-Runestenen.</p> <p>18. Føvling-Runestenen.</p> <p>19. og 20. (sammen) Bröndum-Runeskriften og Lönborg Runeskriften.</p> |
|--|--|

Den anden Gruppe har, under 21—77, Afbildninger af efterfølgende Runemindesmærker:

21. Virring-Runestenen med tilhørende 21. a, som giver Udsigt over Omgivelsen ved den fynske Glavendrup-Runesten, der meddeles som „Illustration“, da Virring-Stenens Omgivelse ikke kjendes, — begge disse Runemindesmærker belyse nemlig hinanden ved Paakaldelsen af „Thor“, <i>ÞNR NÞR</i>“. 22. Den store Skjern-Runesten (med Forbandelse over Højbryderen.) 23. Skivum-Runestenen (over „en af de første og bedste Mænd i Danmark“). 24. Den mindre Sønder Vis-sing-Runesten (med „Kuml“.) 25. Den store Sønder Vis-sing-Runesten (med „Kuml“.) 26. Den store Gunderup-Runesten (med „Kuml“ osv.) 27. Oster Alling-Runestenen (med „Sten“ — og fremdeles saaledes) — og til - som Tillæg Taagerup Runestenen paa Lolland.	28. Asferg (eller Ejstrup)-Runestenen. (Nu i Musæet her.) 29. Den store Aarhus-Runesten. 30. Runestenen fra Aarhus Frue Kirke (med „Hedeby“.) 31. Runestenen fra Aarhus Frue Kirke nylig opdaget. 32. Runestenen i Aarhus i nyere Tid opdaget i en Sten-trappe. 33. Aars-Runestenen, og til - som Tillæg Tillise-Runestenen paa Lolland. 34. Egaa-Runestenen. (Nu i Musæet her.) 35. Ferslef-Runestenen. 36. Flejsborg-Runestenen. 37. Glenstrup-Runestenen. (Nu i Musæet her.) 38. Gylling-Runestenen. 39. Hjermand-Runestenen (med Skibsforestilling og flere til Belysning) — og til - som Tillæg Falster-Runestenen (nu i Musæet her). 40. Hobro-Runestenen.

<p>41. Kolind-Runestenen, — og til
- som Tillæg Tirsted-Runestenen paa Lolland. (Nu i Musæet her.)</p> <p>42. Langaa-Runestenen.</p> <p>43. Lavrbjærg-Runestenen.</p> <p>44. Mejlby-Runestenen.</p> <p>45. Ravnkilde-Runestenen.</p> <p>46. Rimso-Runestenen.</p> <p>47. Rorbæk-Runestenen (i Kongens Tisted).</p> <p>48. Sjellef-Runestenen.</p> <p>49. VesterTorslef-Runestenen.</p> <p>50. Ulstrup (ellerGröndal)-Runestenen.</p> <p>51. Vejerslef-Runestenen.</p> <p>52. Vejby-Runestenen.</p> <p>53. Sønder Vinge-Runestenen.</p> <p>54. Den mindre Gunderup-Runesten.</p> | <p>58. Gjessingholm-Runestenen (nu i Musæet her.) og til
- som Tillæg Brejninge-Runestenen paa Taasinge.</p> <p>59. VesterVelling-Runestenen.</p> <p>60. Mönsted Runerække.</p> <p>61. Ilvidbjærg-Runestenen.</p> <p>62. Selde-Runeskriften, (og sammen derved tvende Bohuslänke til Belysning.)</p> <p>63. Kraglund-Runestenen.
(Og Brudstykkerne:)</p> <p>64. Hlumel-Runestenen,</p> <p>65. Randers-Runestenen,</p> <p>66. Bjerregrav-Runestenen.</p> <p>67. Skjern-Runestenen (den lille.) — 68-69 Langaa-Runestensbrudstykker, — og 70-71 Aalum-Runestensbrudstykker.</p> <p>72. Vaarst-Runestenen („i Himmelland“.)</p> <p>73. Hobro-Runestenen (nylig fundet).</p> <p>74. Lyngby-Runestenen.</p> <p>75. Ferslef-Runestenen, den mindre. (Endelig)</p> <p>76. Funder-Runeskriften.</p> <p>77. Sal-Runestenen (den større.)</p> |
|---|---|

(Og de yngre)

Den tredje Gruppe har, under Nr. 78 — 85, Afbildninger af disse Runemindesmærker:

78. Hune-Runestenen. 79. Jetsmark-Runestenen. 80. Oster Brönderslef-Runestenen. (Nu i Musæet her.) 81. Elso-Runestenen (nu i Musæet her).	<p>82. Galtrup-Runestenen, og til
- som Tillæg Sørup-Runestenen — nu i Musæet her — (fra Svenborgegnen.)</p> <p>83. Sjøring-Runestenen.</p> <p>84. Tisted-Runestenen.</p> <p>85. Hillerslef-Runestenen.</p> |
|---|---|

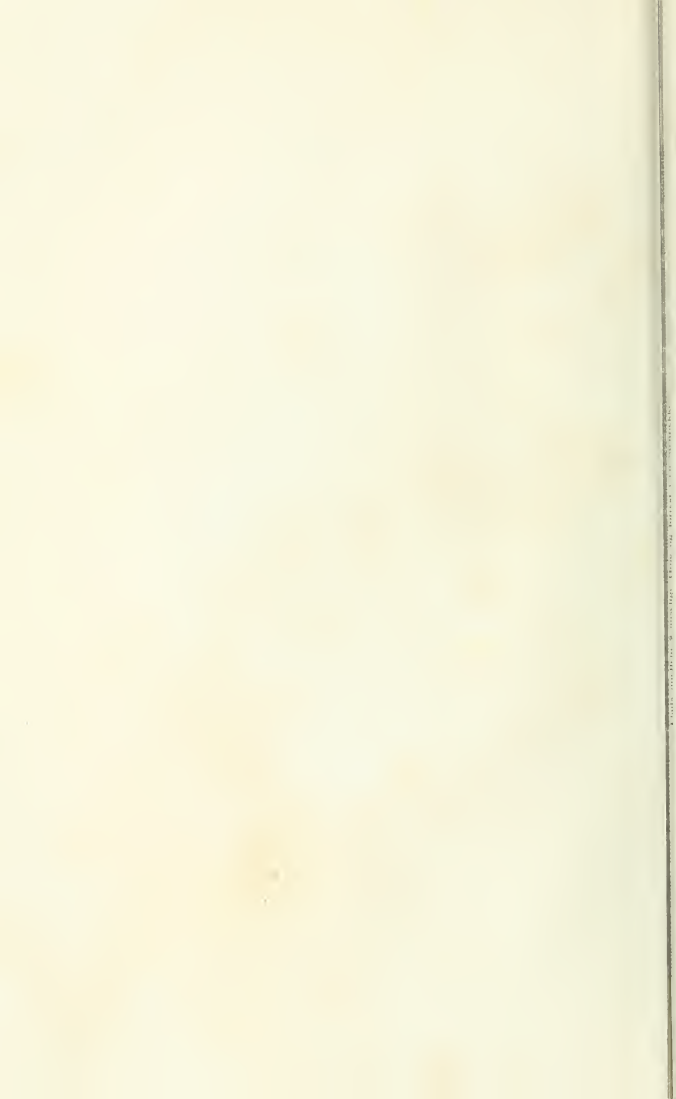
Den fjerde Gruppe har, under Nr 86—89, Afbildninger af disse Runemindesmærker:

86. Hanning-Runestenen.	88. Handbjærg-Runeindskriften. og sammen dermed Søborg Runeindskriften (i Sælland) og Baarse-Runeindskriften (i Sælland.)
87. Sædding-Runestenen (sammen med flere Tegninger til Belysning.)	89. Som Tillæg tilsidst, London-Runestenen, (af dansk Oprindelse.)
-

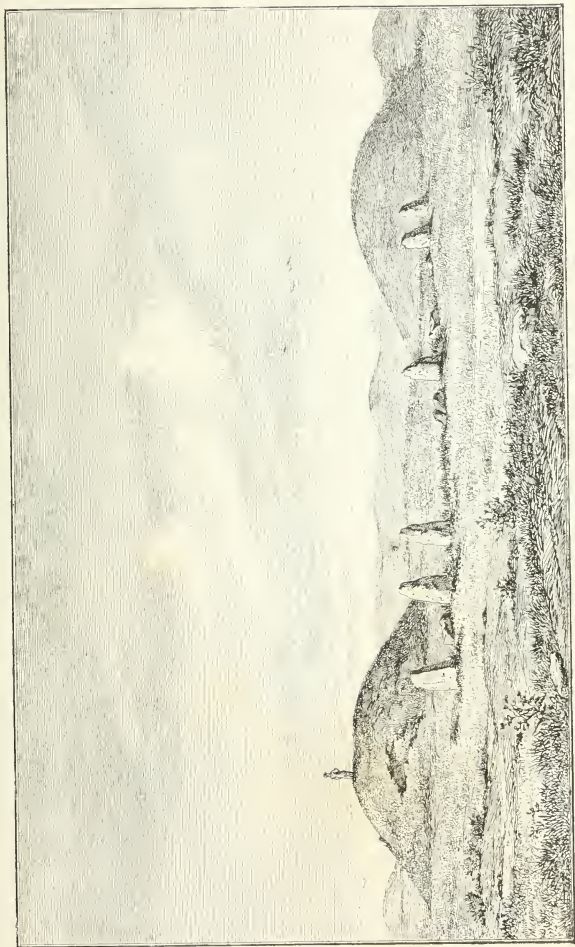
1.

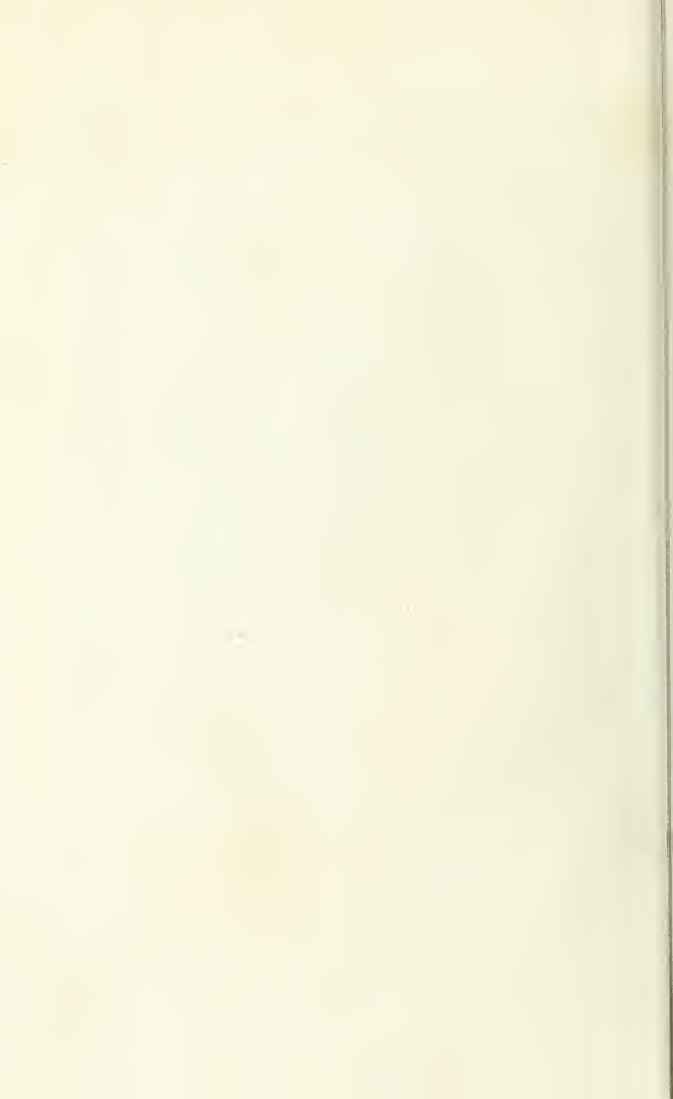
Nr. 1—20.

JYLLANDS SYDLIGE DEL.

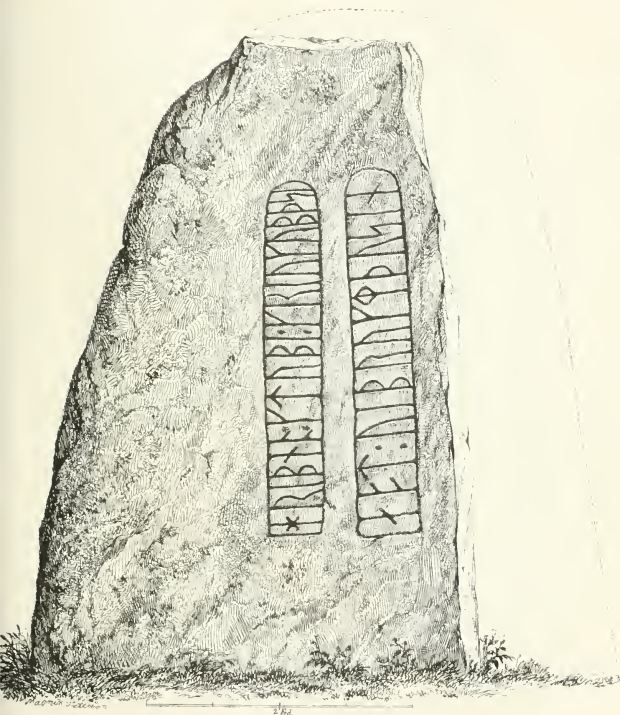

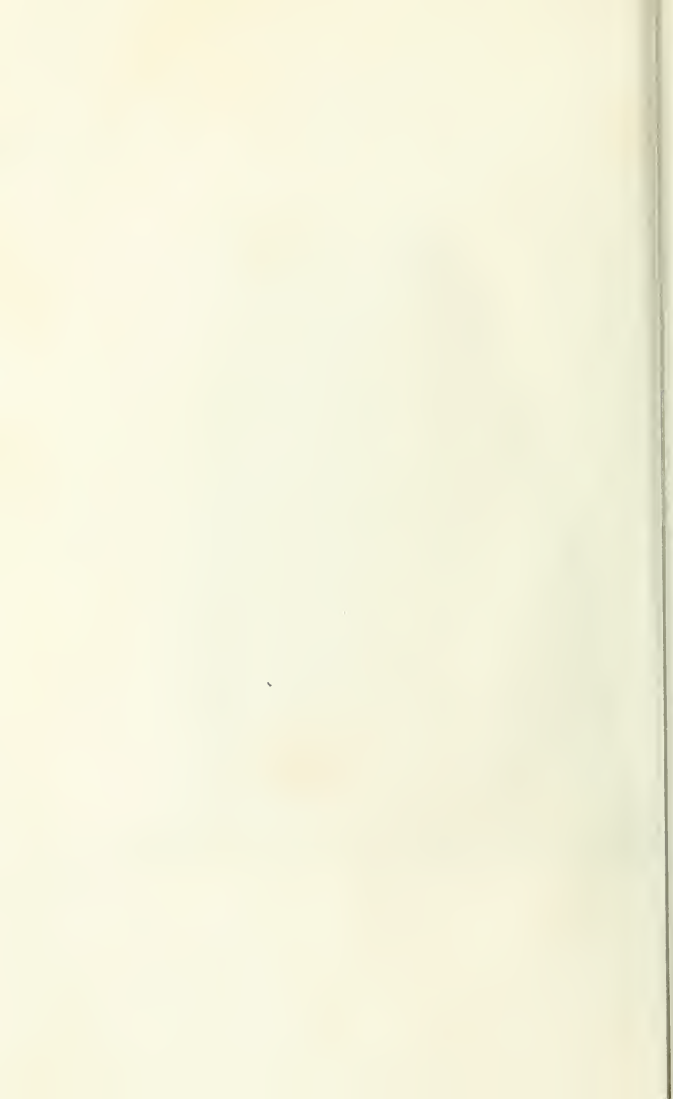
Plads mellem 2 anseelige røje og forrest i en Steinækk.

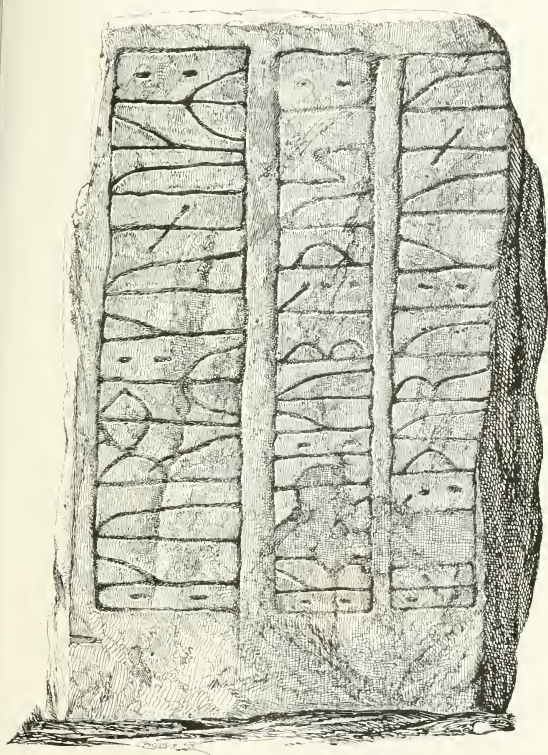
BÆKKE-STENEN PAA MARKEN.

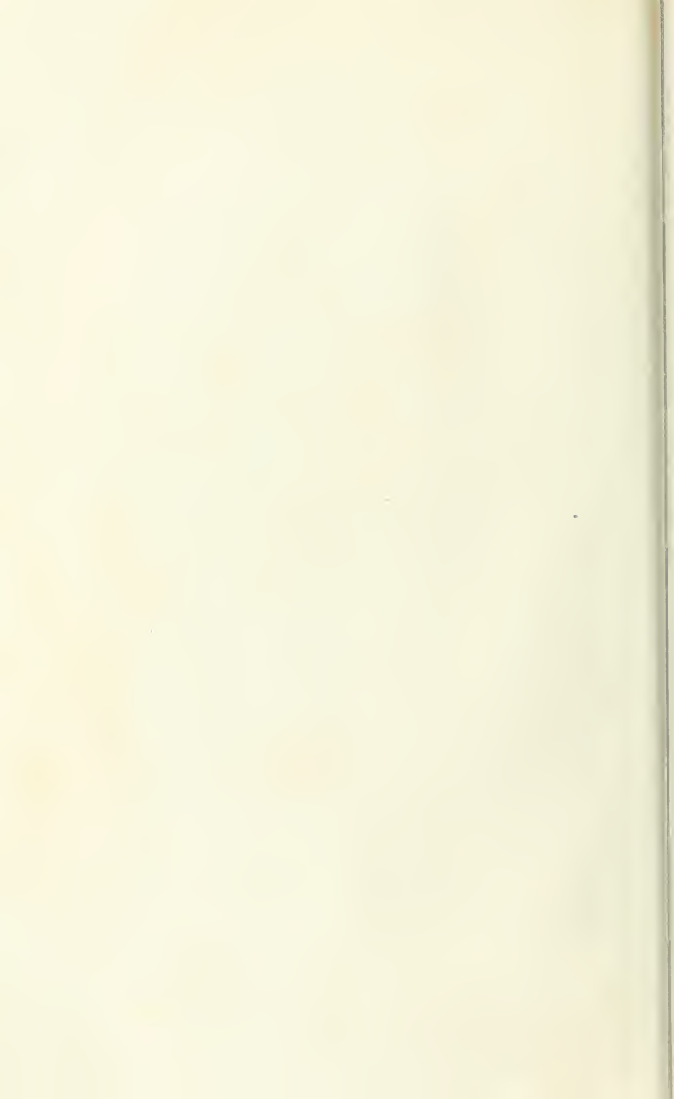

DEN LILLE RUNESTEN I JÆLLINGE.

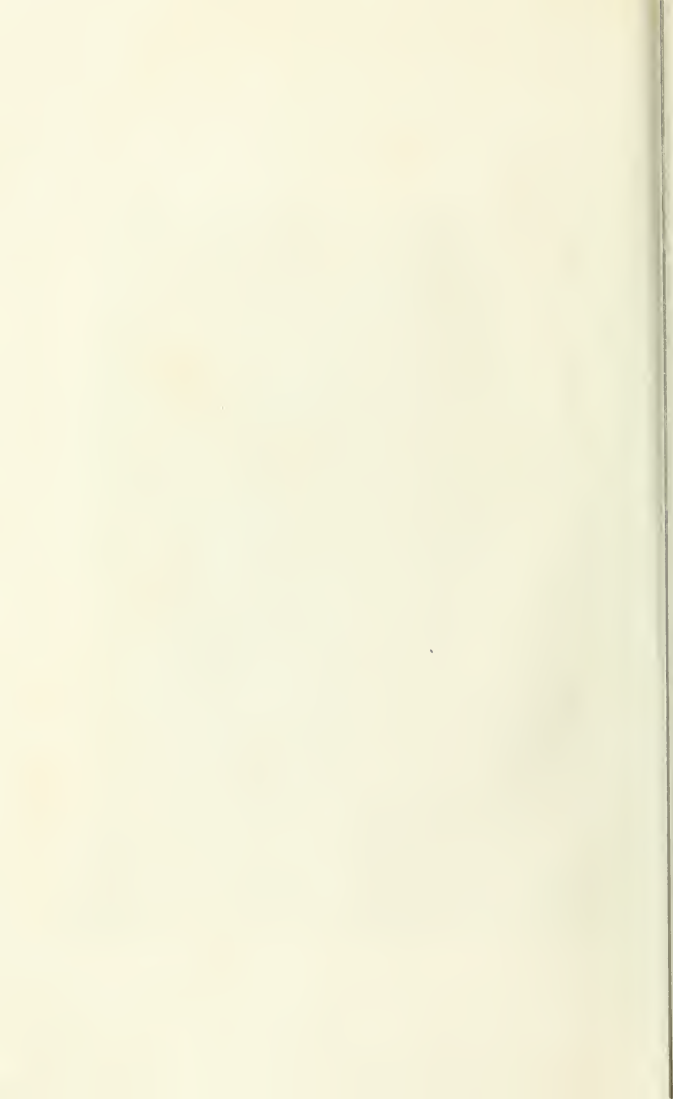
(1½ Mil nordvest for Vejle.)

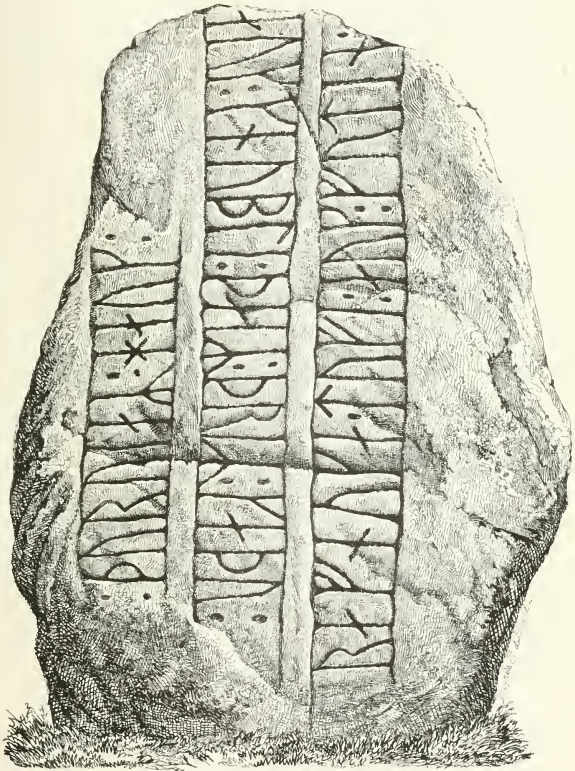

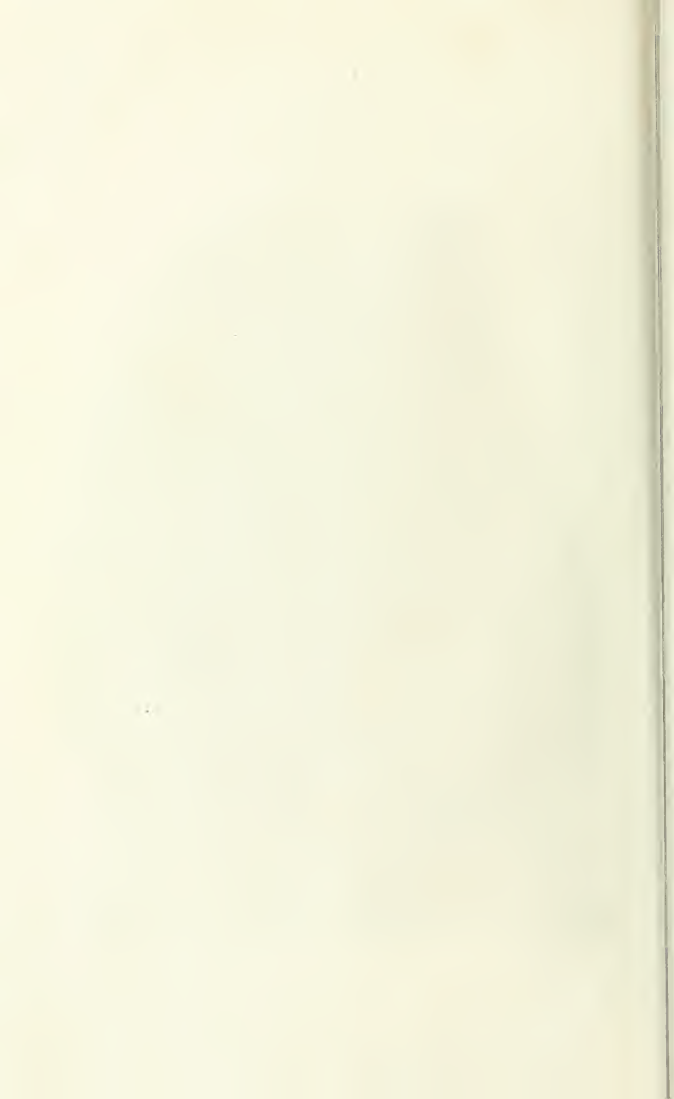
DEN LILLE JÆLLINGE-STENS ANDEN SIDE.

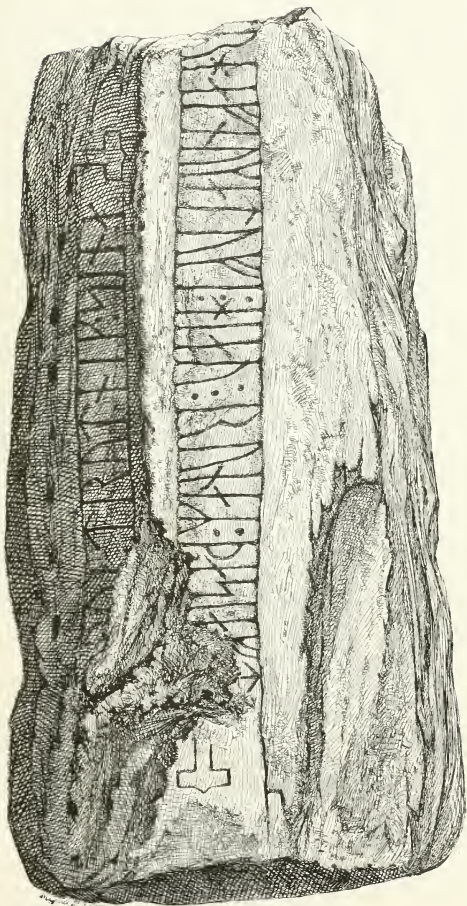
B.EKKE-STENEN VED KIRKEN.

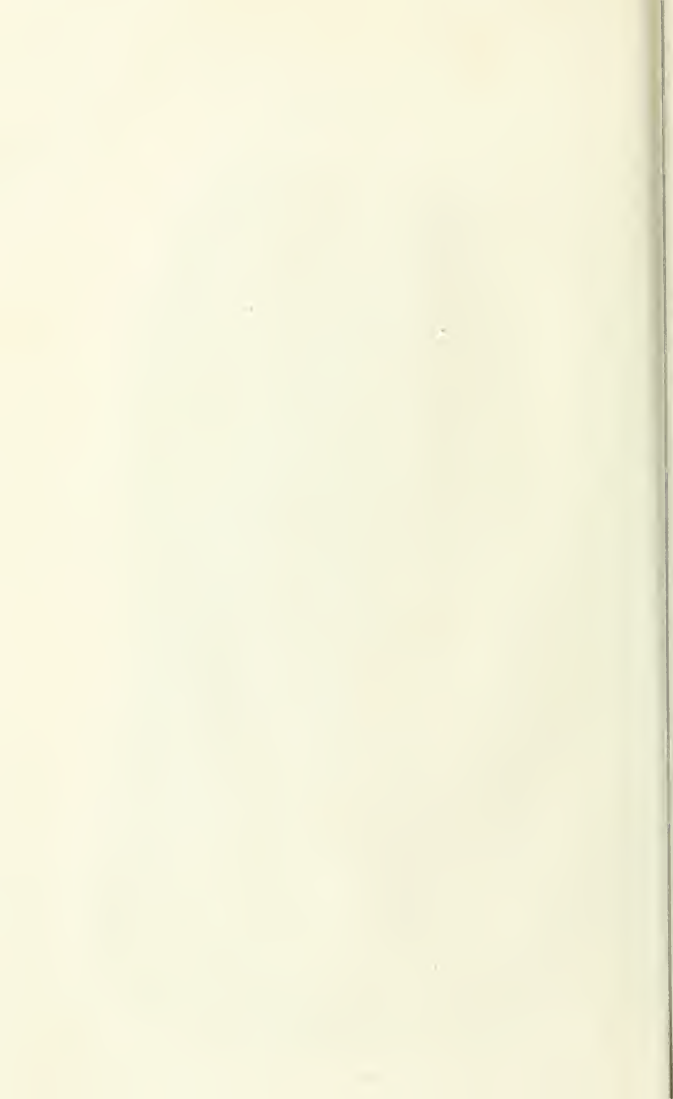

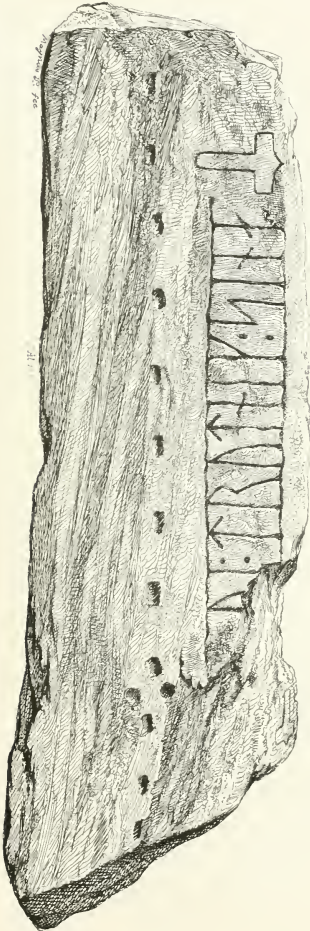

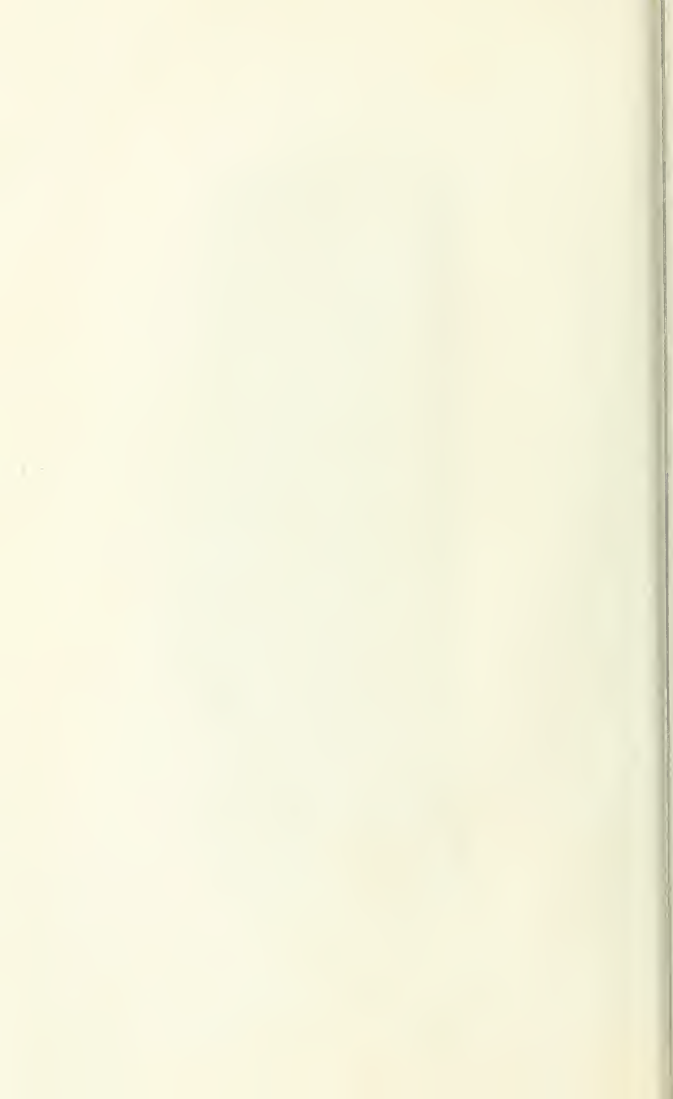
LÆBORG-STENEN.

(1 Mil syd for Bække.)

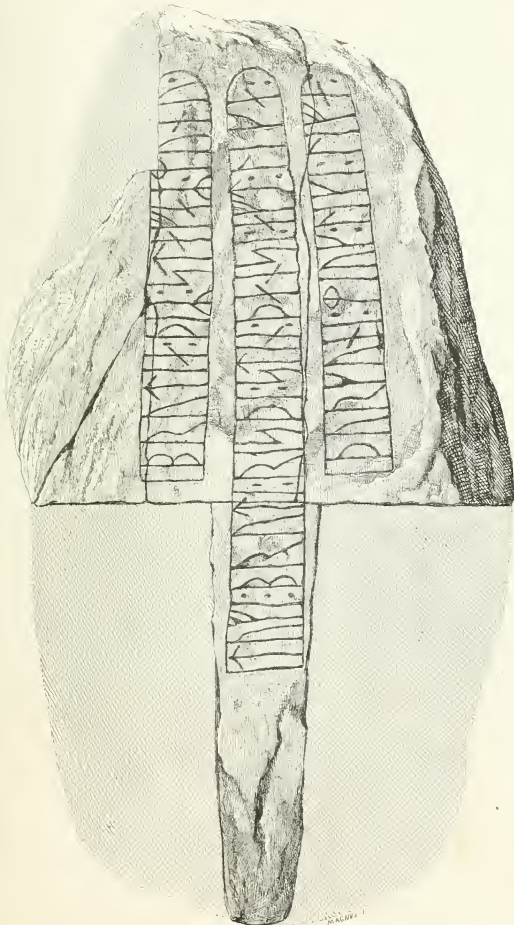

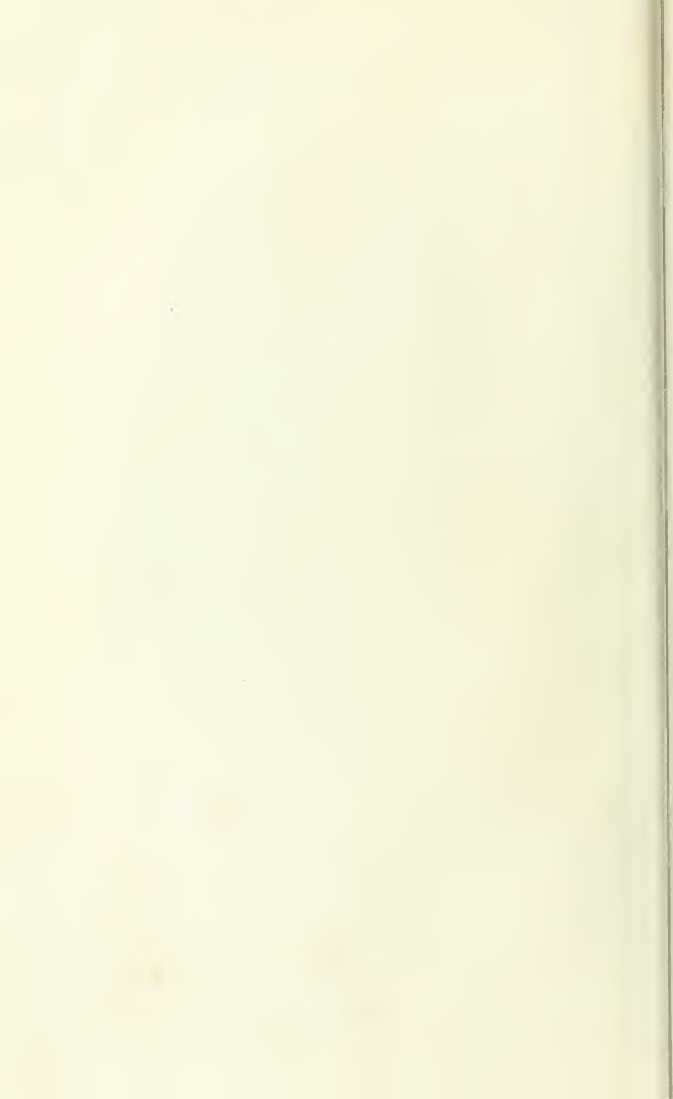

RYGBJÆRG-STENEN, I RANDBØL SOGN.

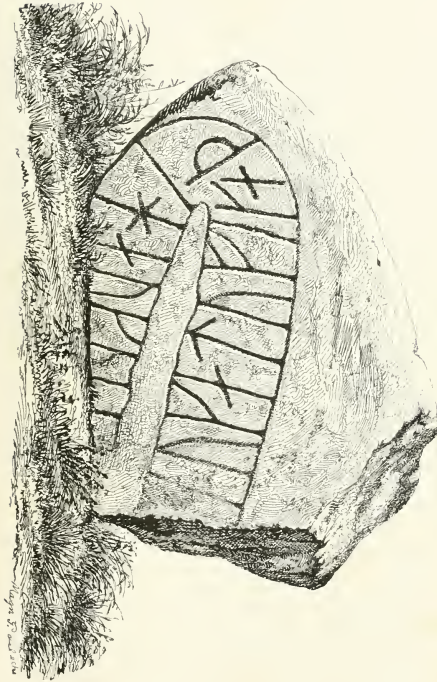
(2 Mil vest for Vejle.)

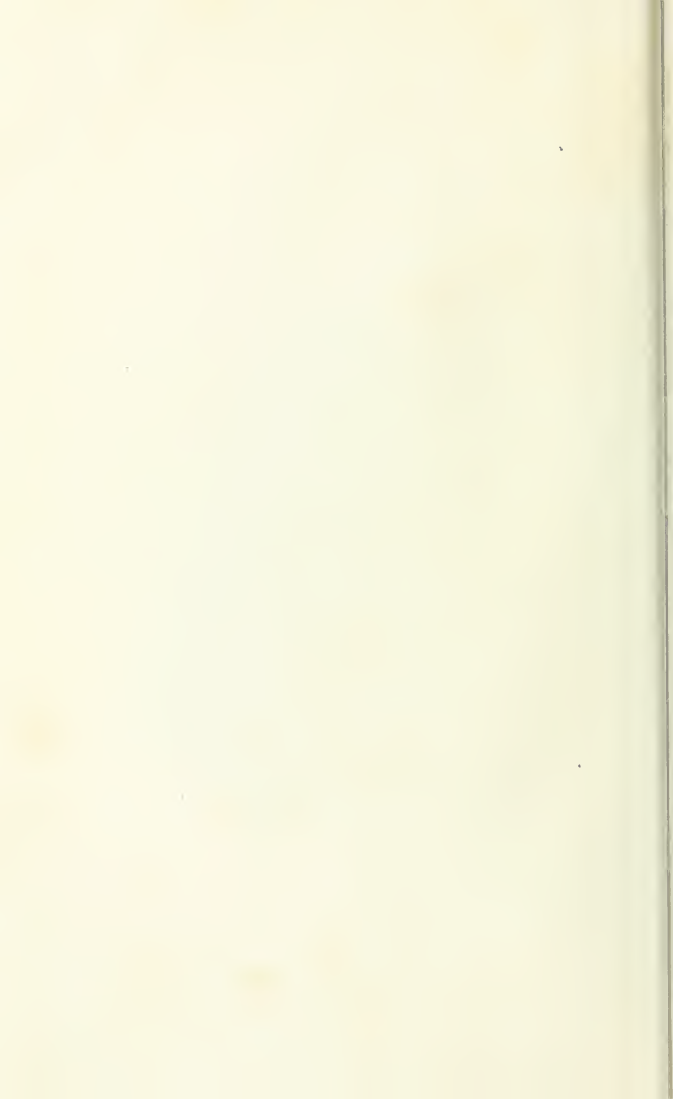

HORNE-STENEN.

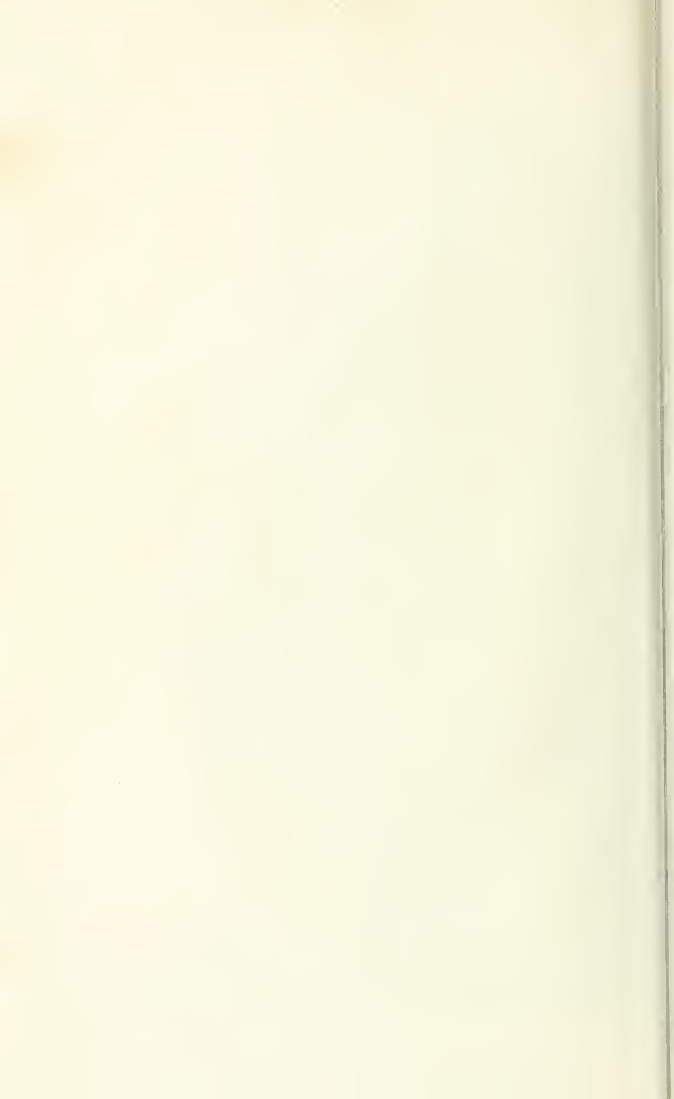
(1 Mil fra Varde. Har nu Plads i Nørholms Have.)

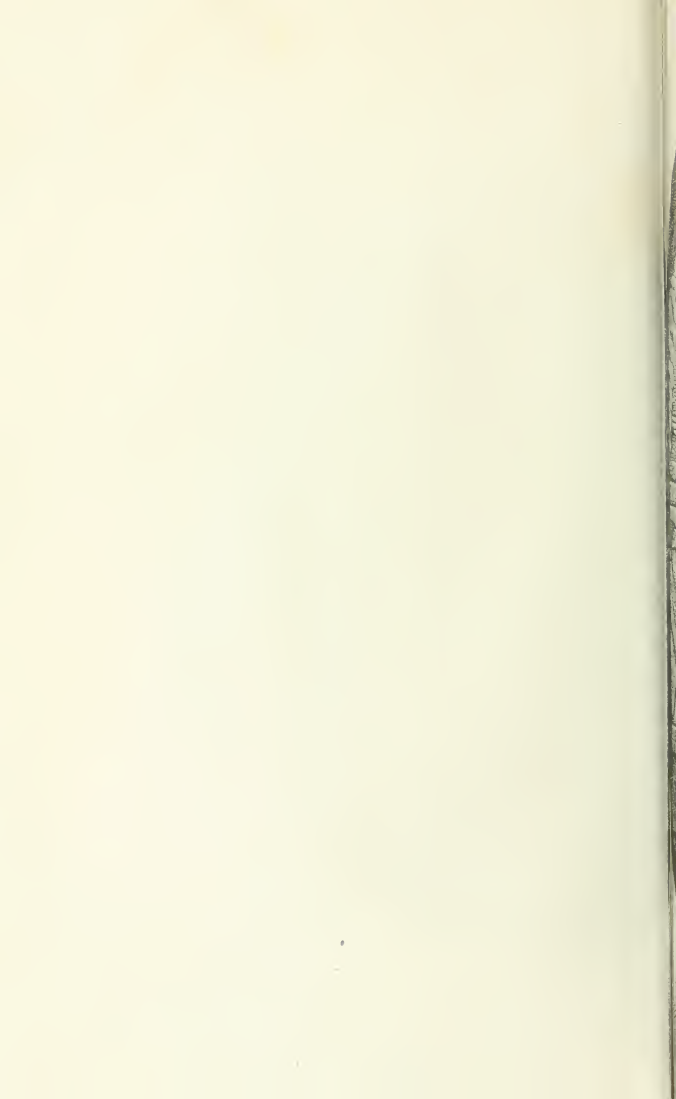

DEN STORE JÆLLINGE-STENS ANDEN SIDE.

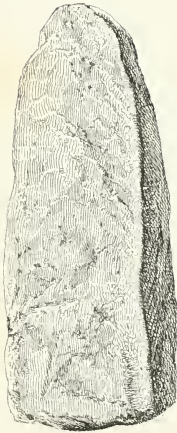

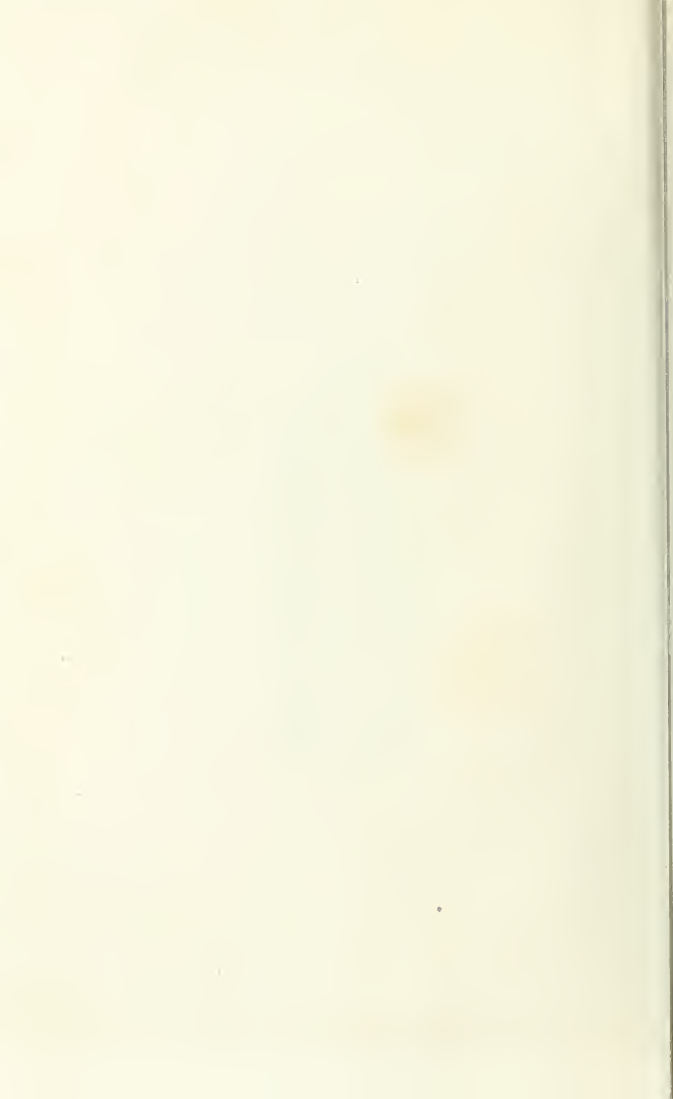

EN BAVTA-STEN FUNDET 45 ALEN VEST FOR DEN STORE JÆLLINGE-RUNESTEN.

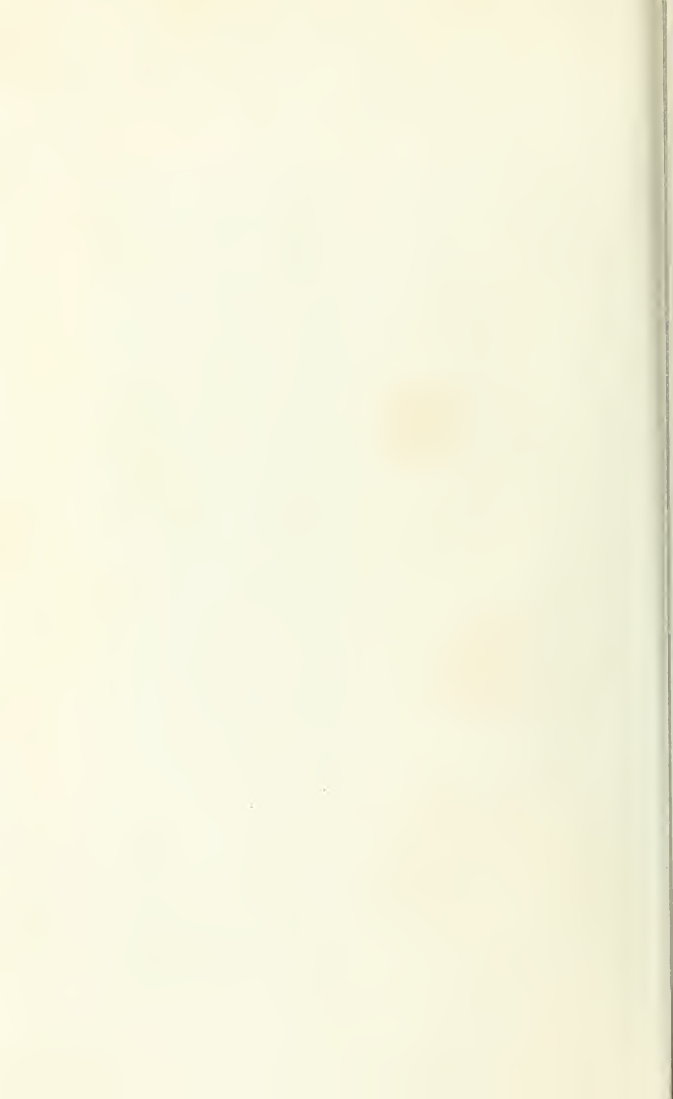

7' hōj.

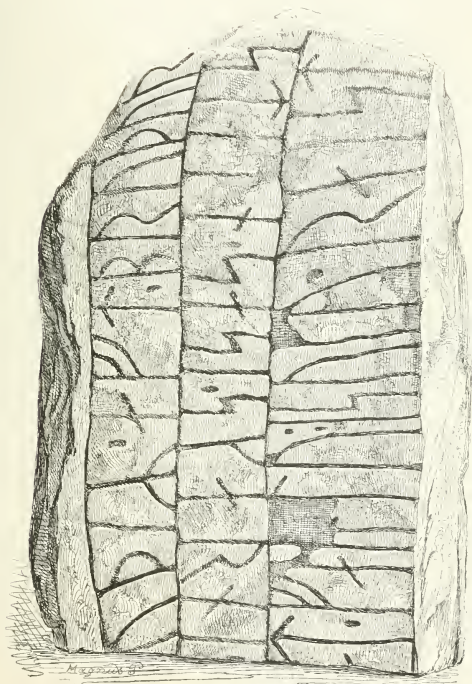
UDSIGT OVER KONGEHOJENE I JÆLLINGE — deres Beliggenhed med Kirken imellem sig, og den øvrige Omgivelse.

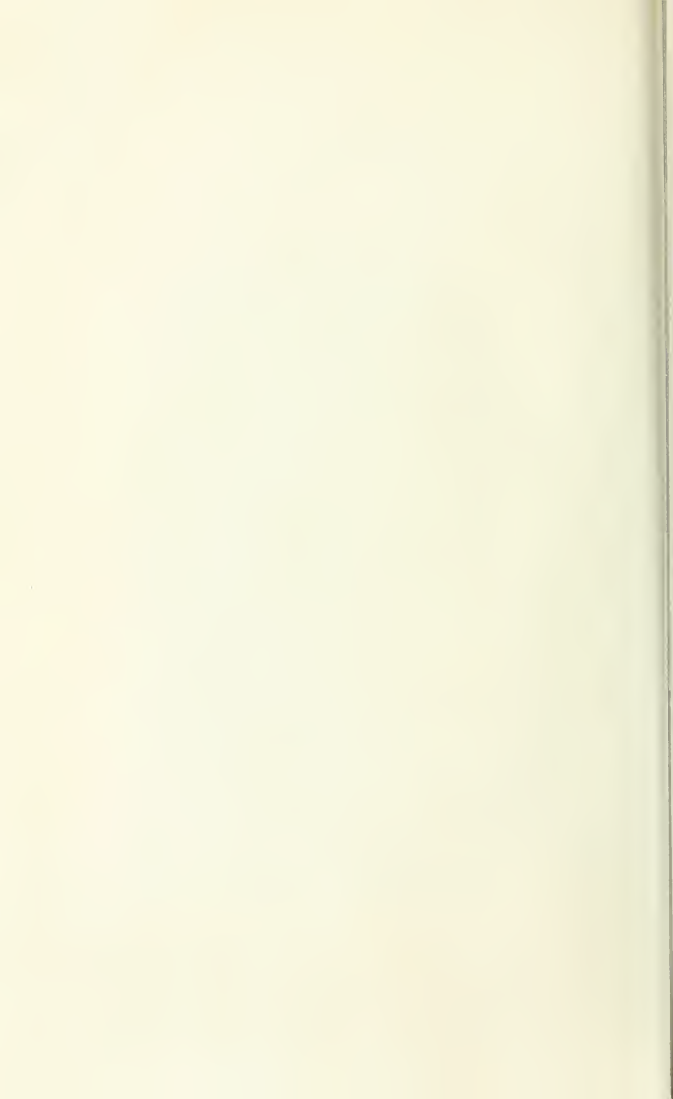

EGTVED-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Vejle.)

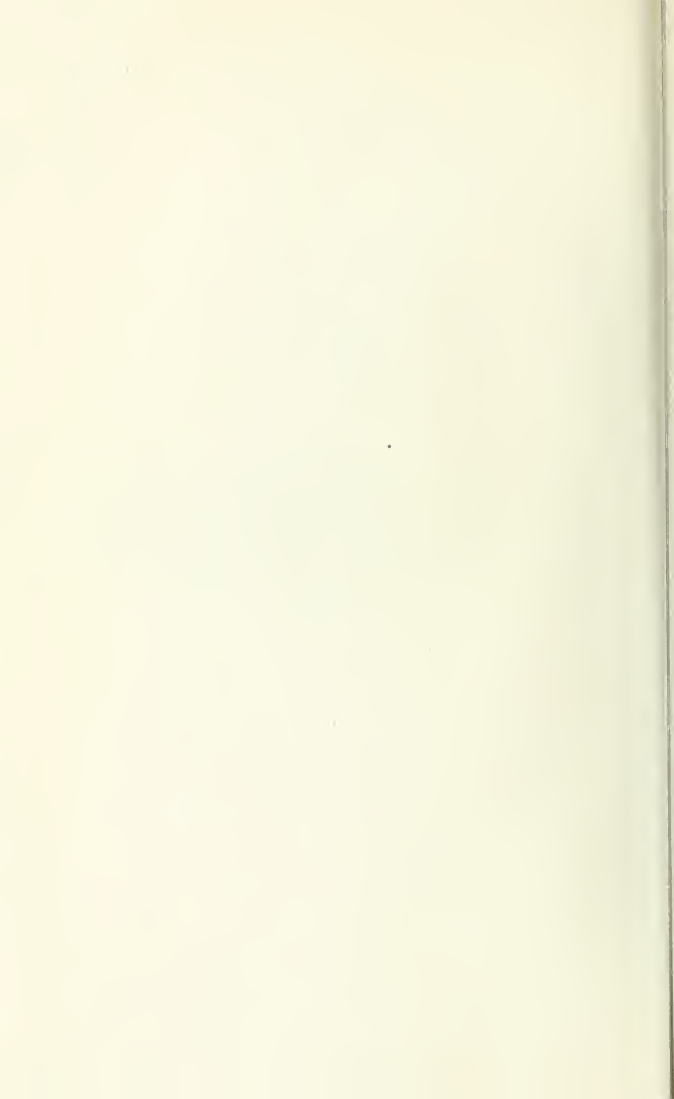

14.

A ASTRUP-RUNERЕКKE.

(3 Mil sydost for Varde.)

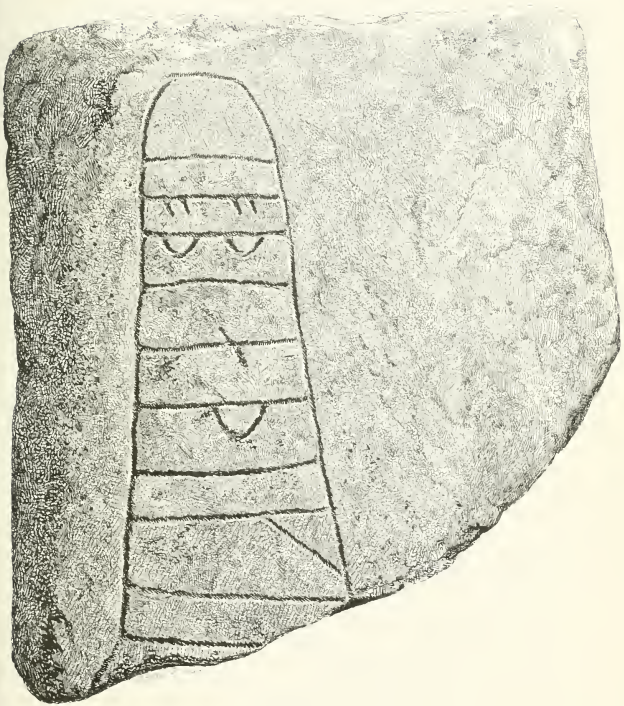

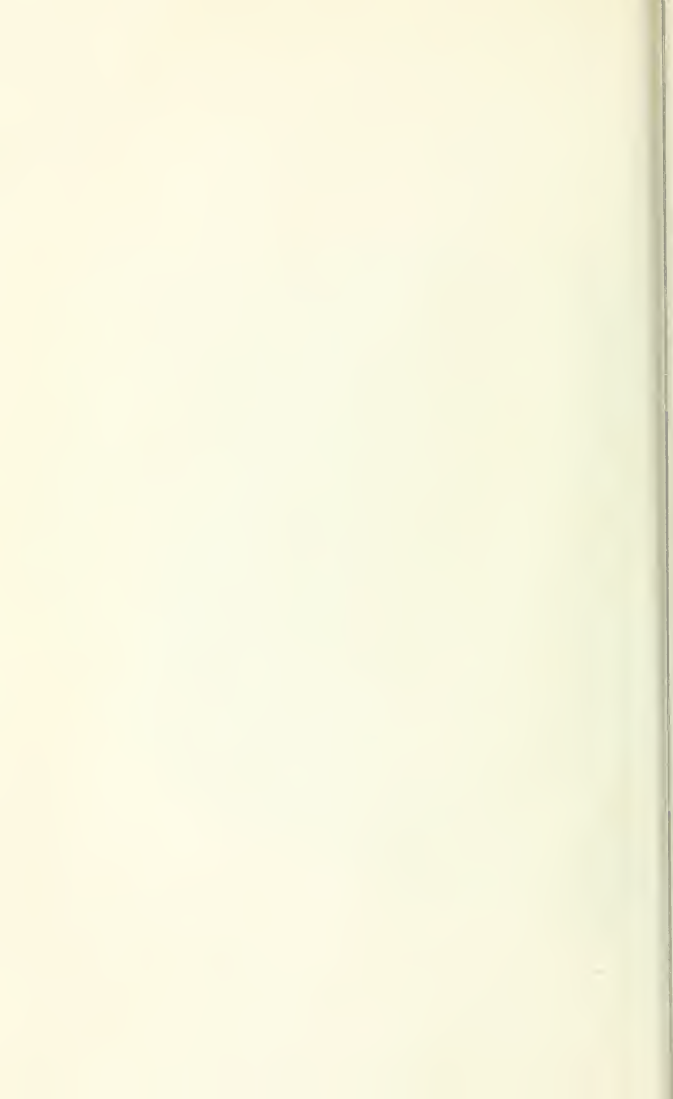

STENDERUP-RUNESTENEN,

(Eltang Sogn, 1 Mil nord for Kolding):

eneste Ejendoms-Grænsesten.

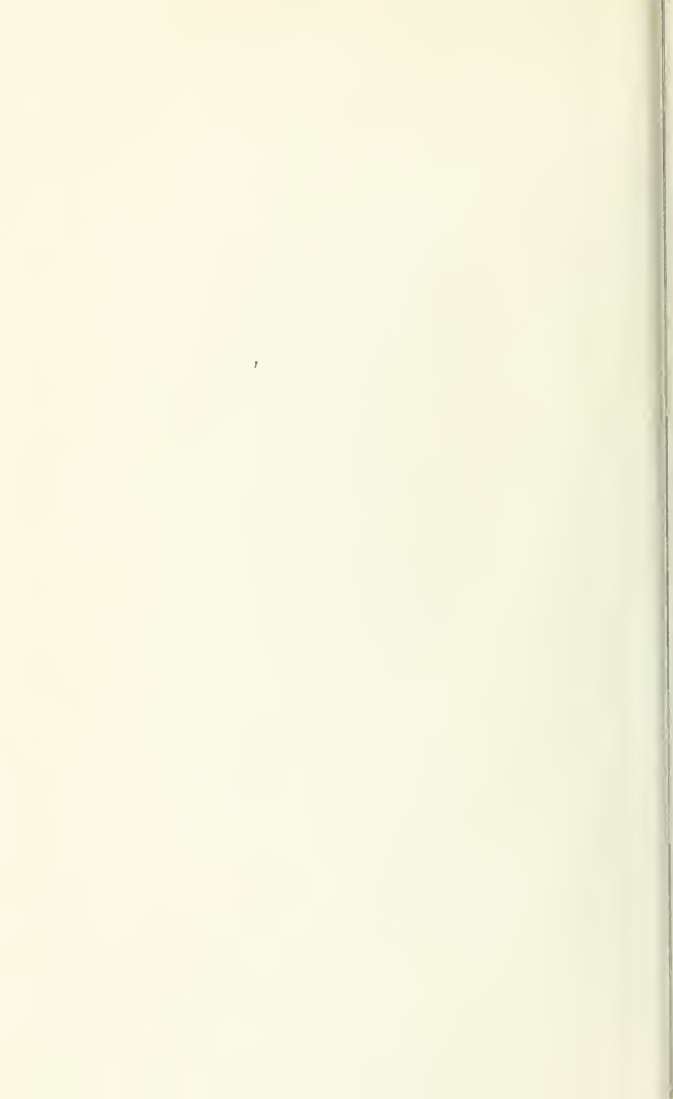

16.

PJEDSTED-RUNESTENEN.

(Ved Pjedsted Kirke, 1 Mil nord for Fredericia.)

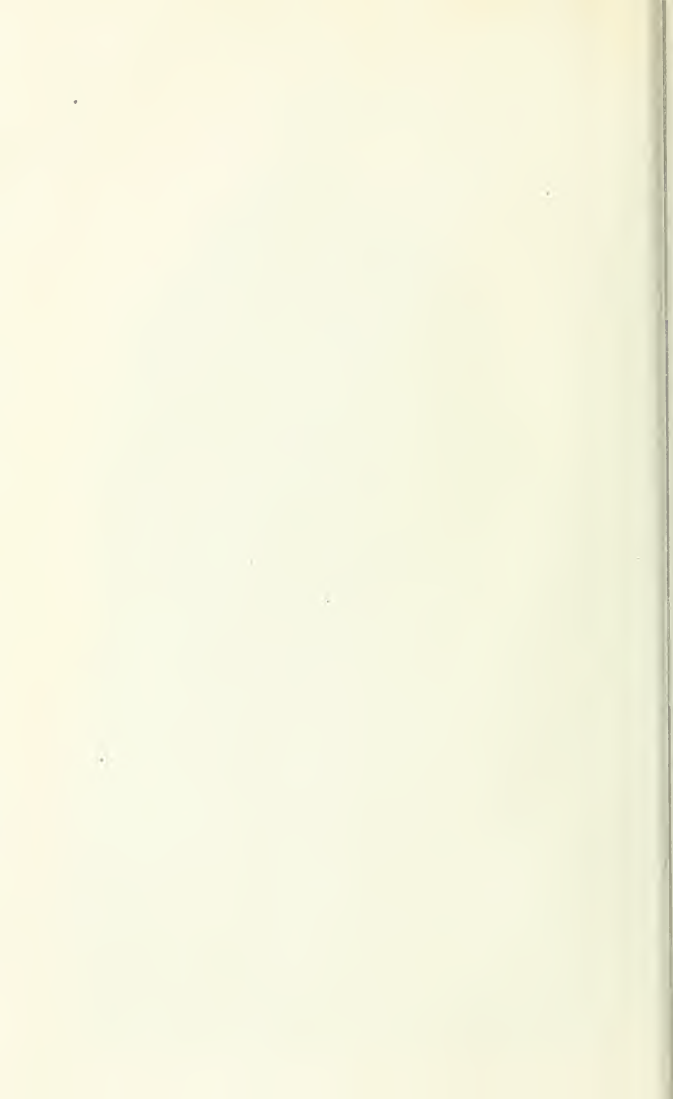

ODDUM-RUNESTENEN.

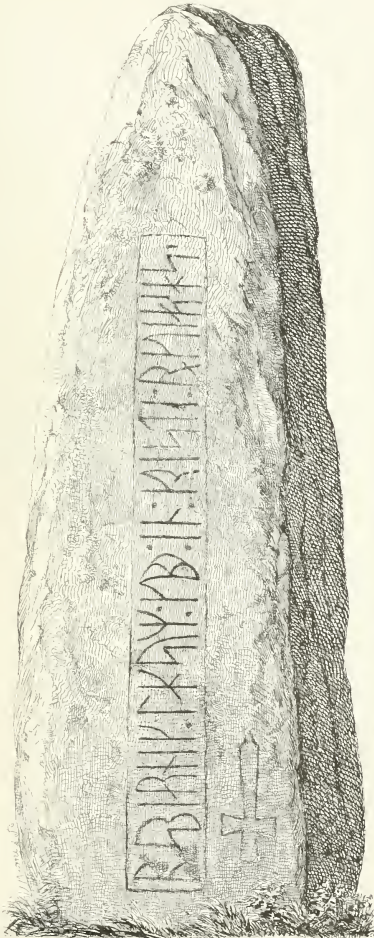
(4 Mil nord for Varde.)

FÖVLING-RUNESTENEN.

(2 Mil nordost for Ribe, tæt ovenfor Kongeaen)

LÖNBORG-RUNEINDSKRIFTEN,
PÅ EN JERNSTANG
PÅ KIRKEDÖREN.

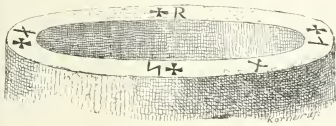
(4 Mil nord for Varde.)

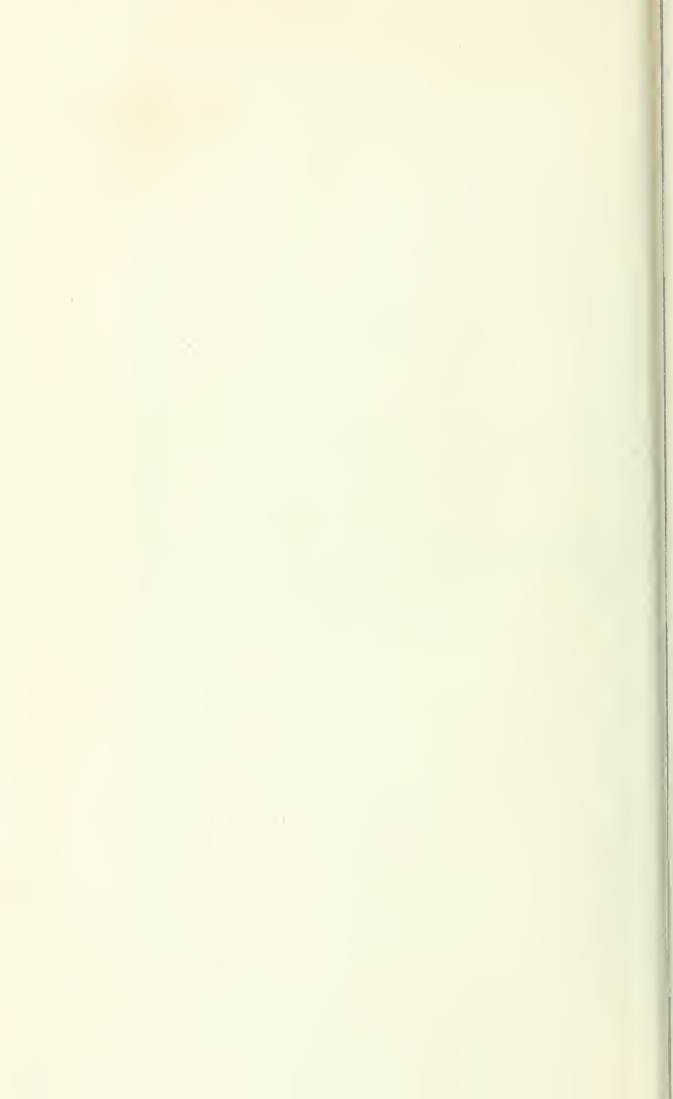

19.

RÖNDUM-RUNEINDSKRIFTEN, PÅ KIRKENS FUNT.

(1 Mil sydost for Varde.)

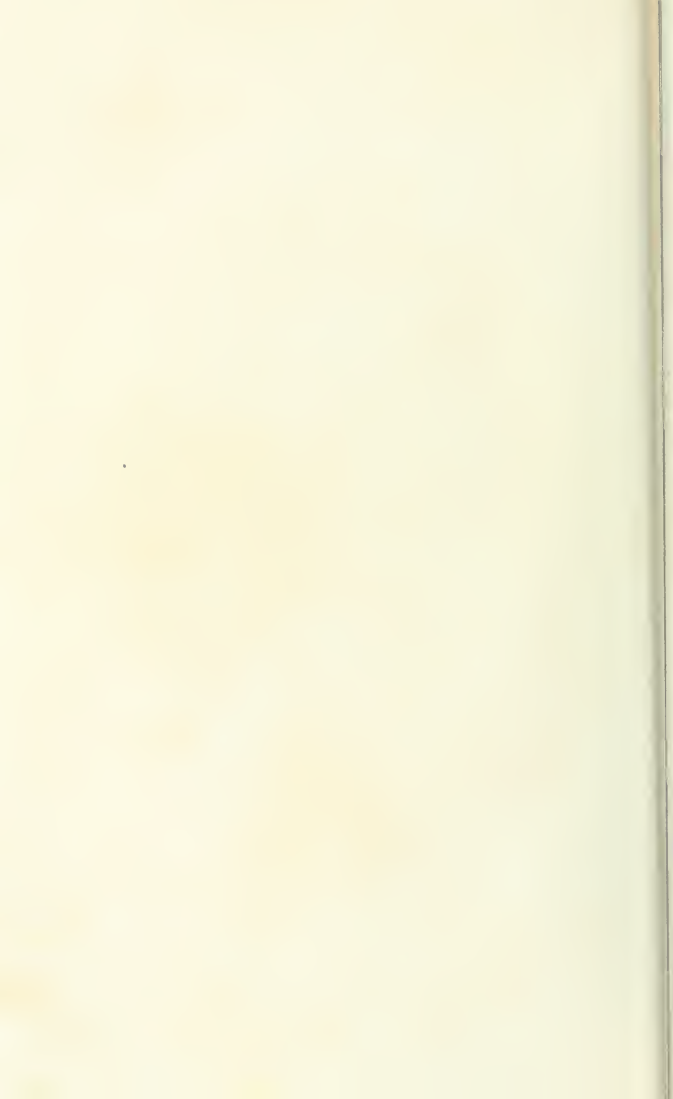

2.

Nr. 21—77.

JYLLANDS ØSTLIGE DEL.

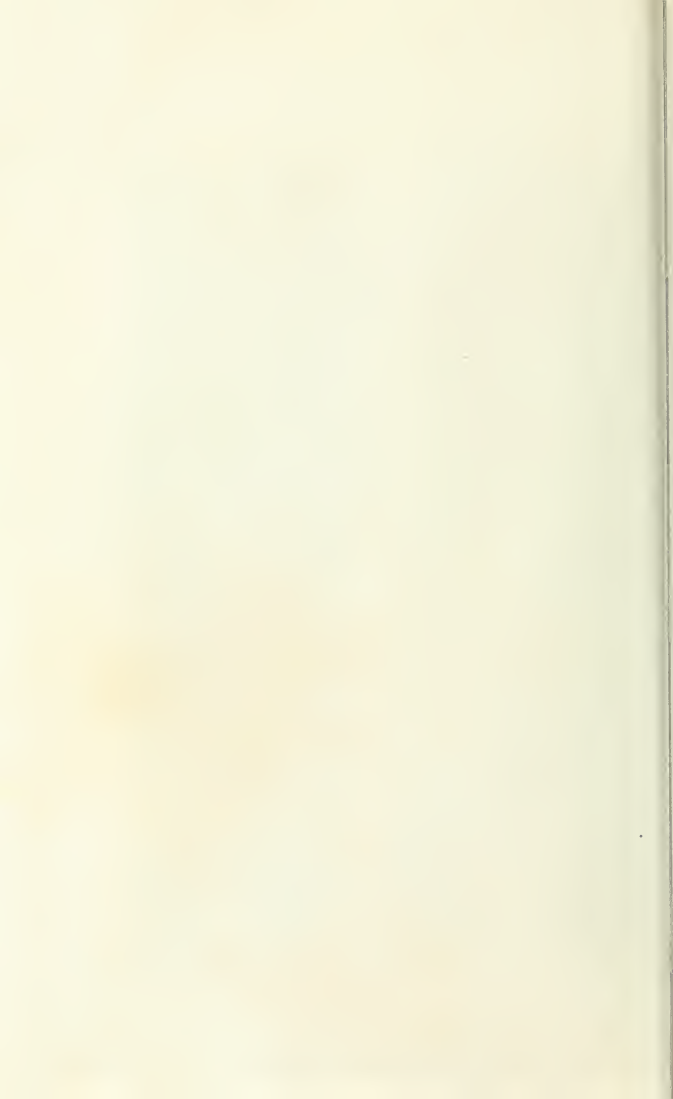

VIRRING-RUNESTENEN.

(1 Mil sydost for Randers.)

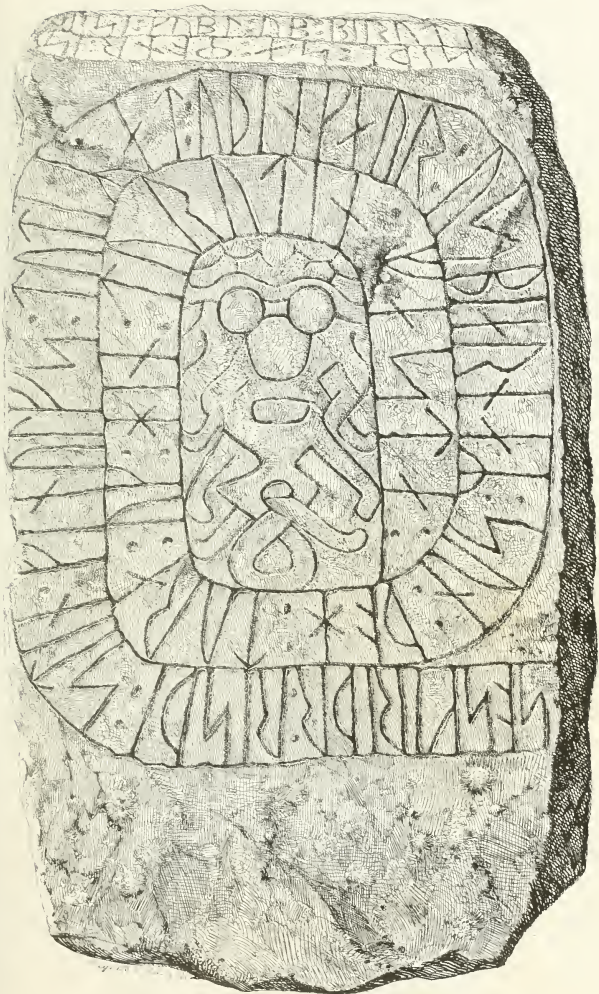

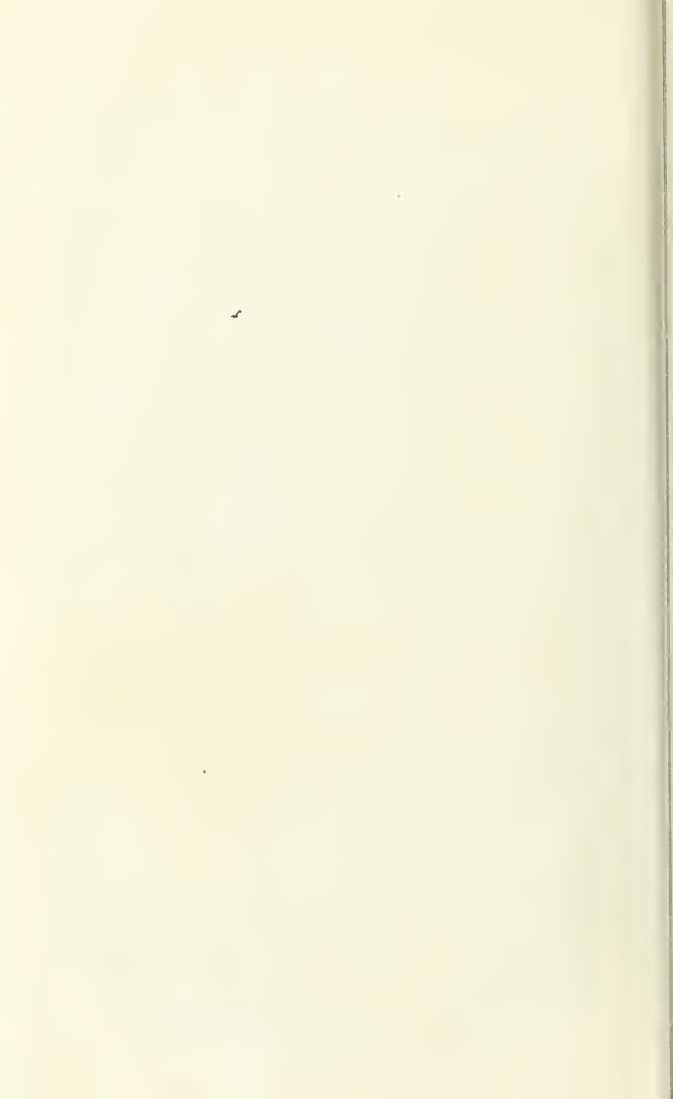

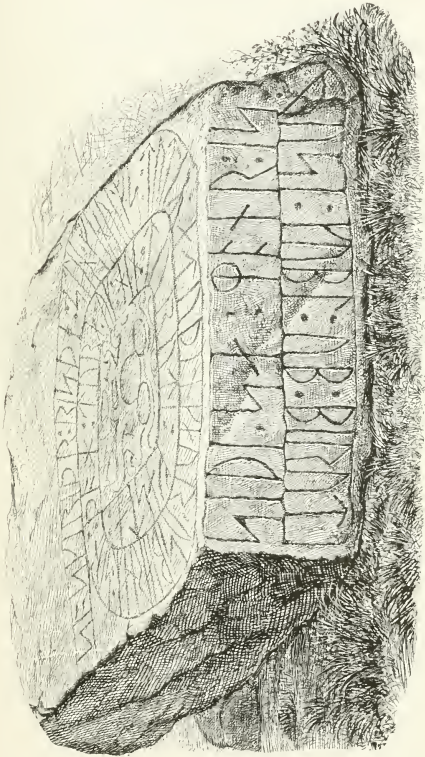
DEN STORE SKJERN-RUNESTEN.

(3 Mil vest for Randers.)

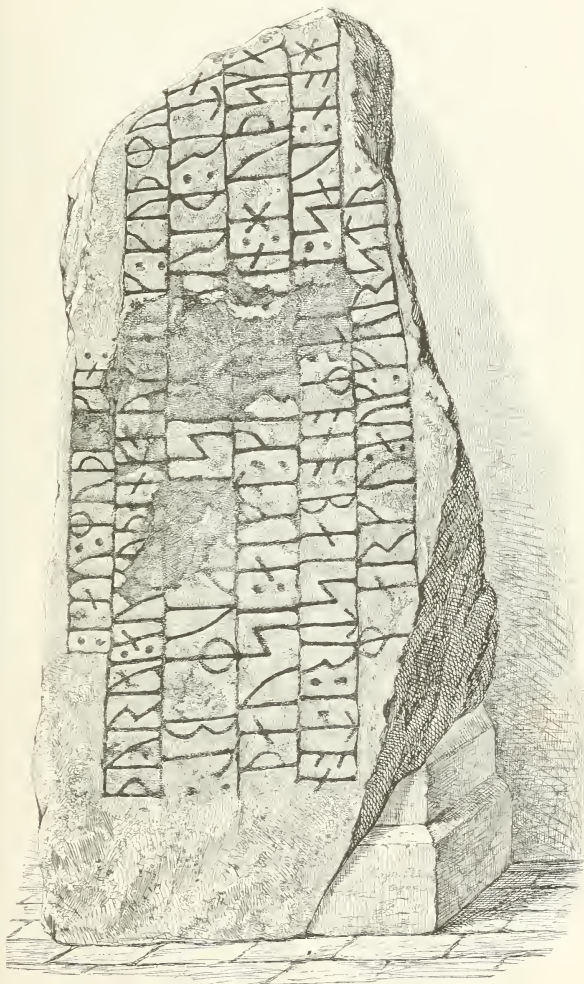
DEN STORE SKJERN-STENS RUNER FORTSATTE.

SKIVUM-RUNESTENEN.

(5 Mil nordvest for Hobro.)

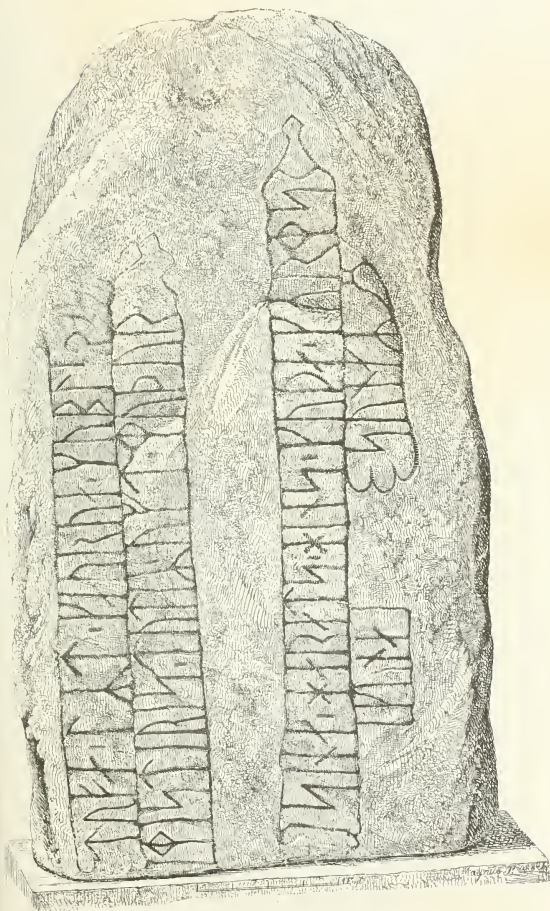
DEN MINDRE SÖNDEVISSINGSKE RUNESTEN.

(3 Mil nordvest for Horsens.)

DEN STÖRRE SÖNDERVISSINGSKE RUNESTEN.

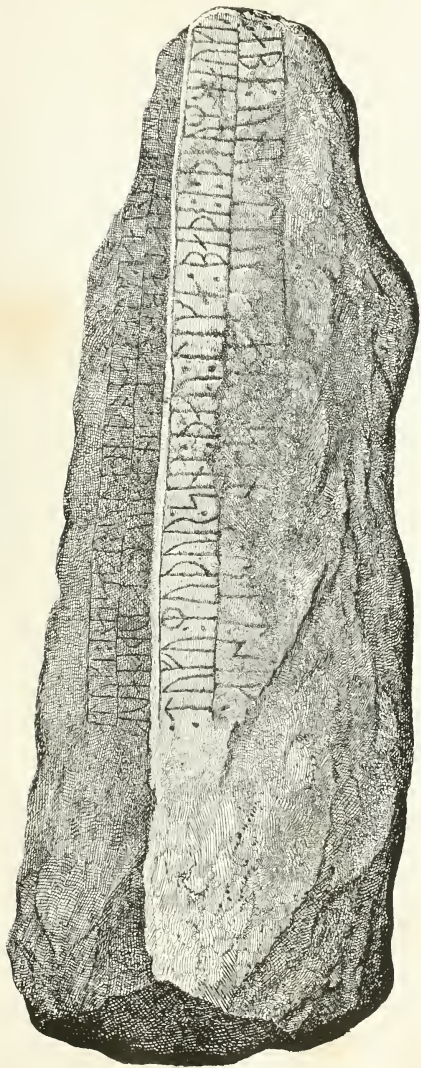

STORE GUNDERUP-RUNESTEN, FOREFUNDET AF MIG 1838 ENDNU PAA MARKEN
EJEDENFOR SIN HÖJ, IMELLEM BYERNE FJELRAD OG HALS, PAA HALS MARK.

(3 Mil sydost for Aalborg)

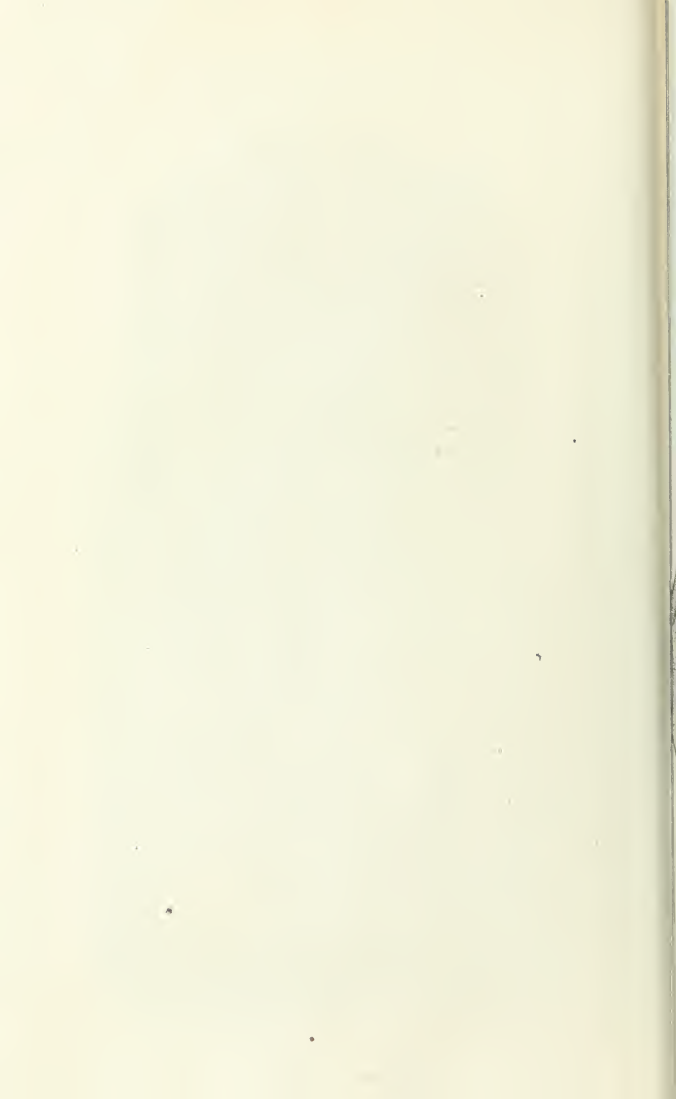

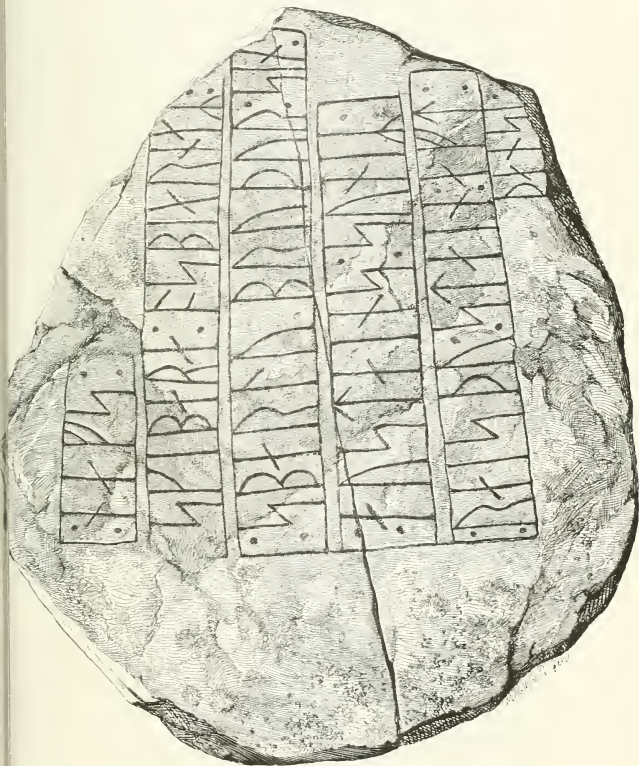
ØSTER ALLING-RUNESTENEN.
 (3 Mil sydøst for Randers.)

SOM TILLEG TIL 27 — TAAGERUP-RUNESTENEN.

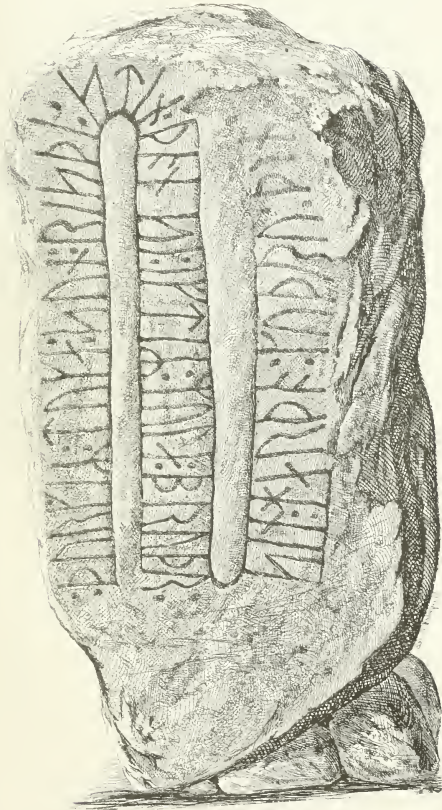
(1 Mil fra Nysted.)

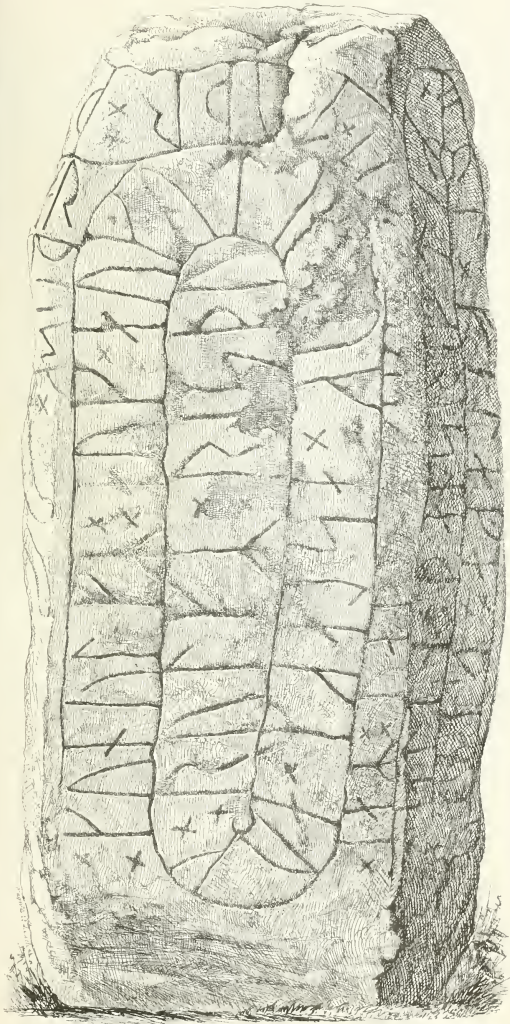

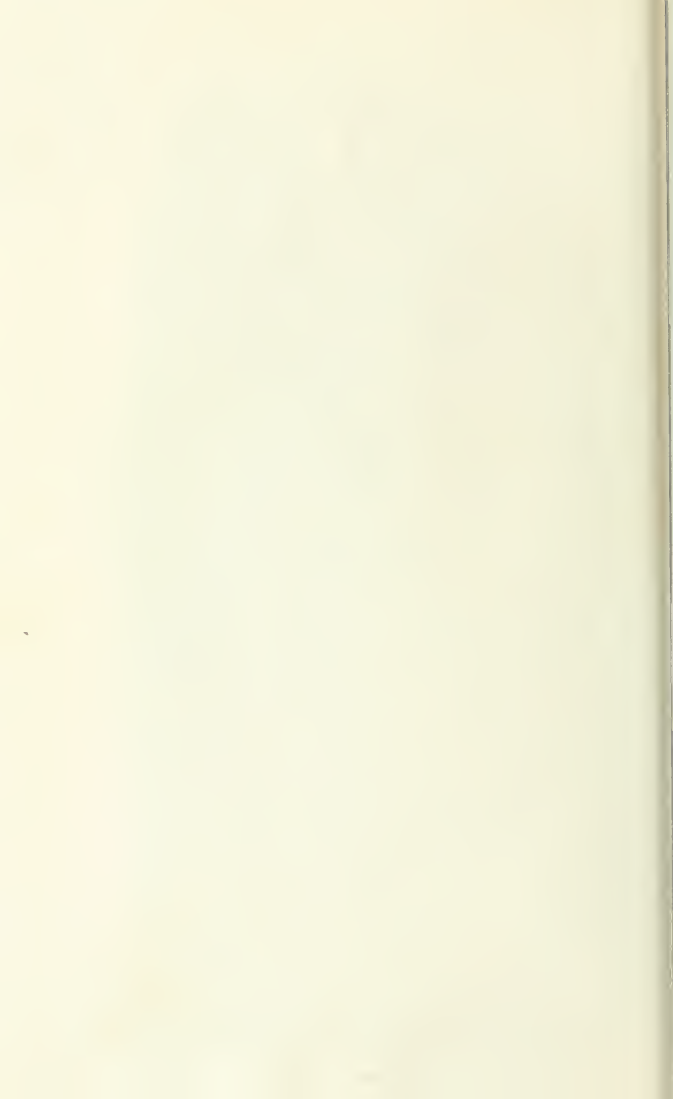
ASFERG-RUNESTENEN, ogsaa STUNDUM KALDET EJSTRUPSTENEN
 efter Stedet i Sognet, hvor den fandtes.

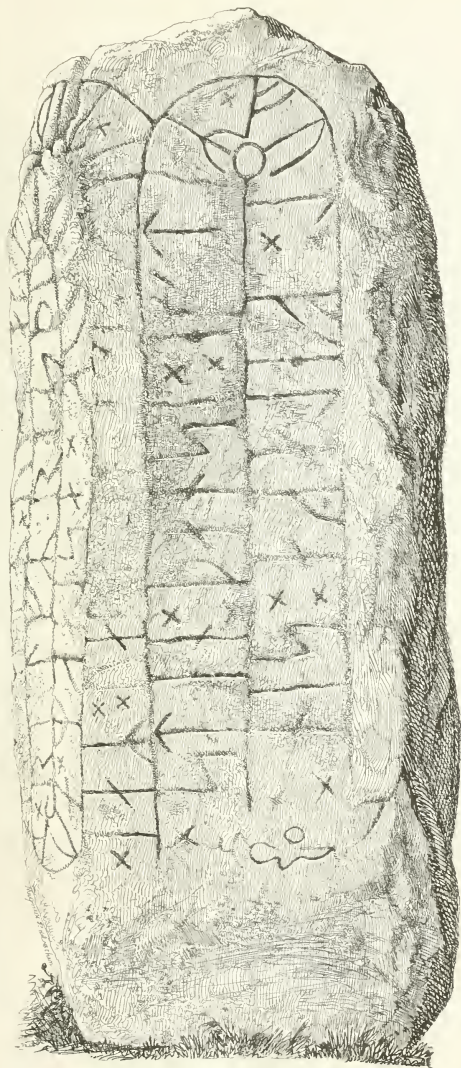
(2 Mil nord for Randers.)

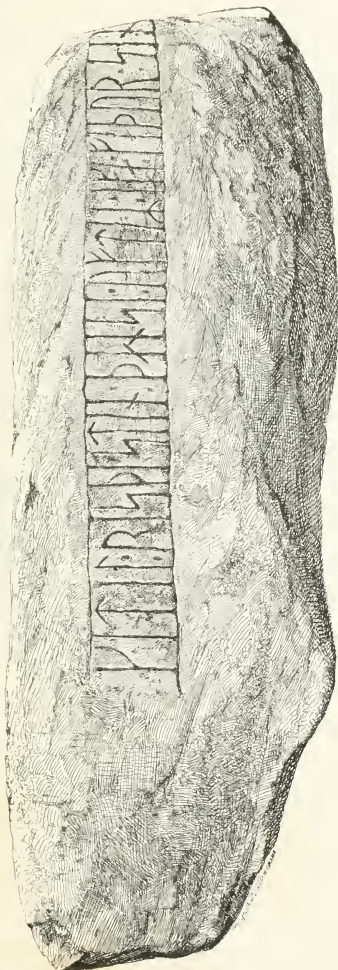

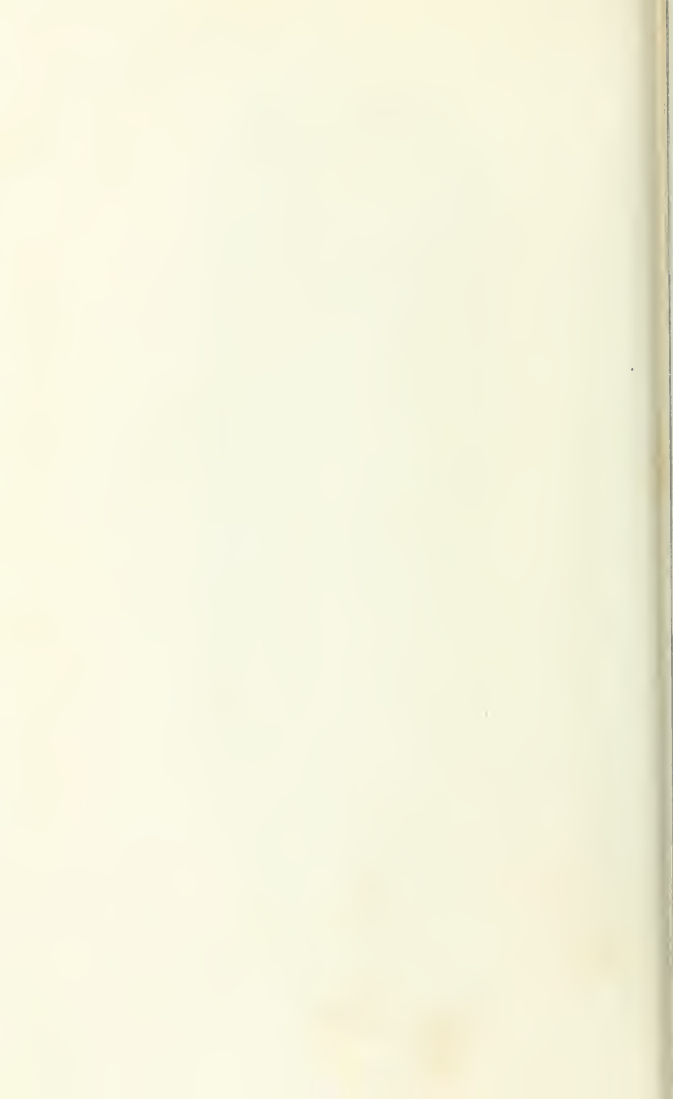
FNESTENEN FRA AARHUS FRUE KIRKE, (HVORPAA HEDEBY ER NÆVNT.)

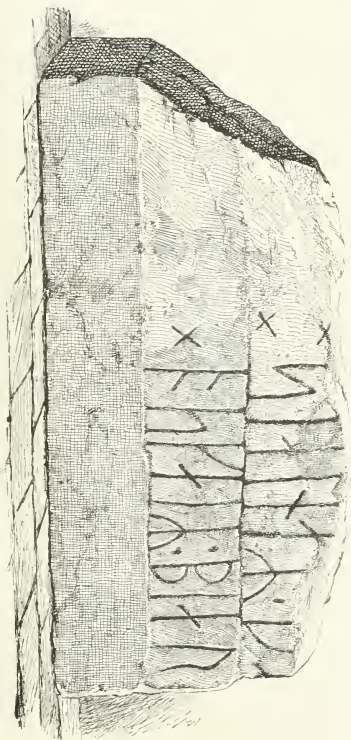

RUNESTENEN FRA AARHUS FRUE KIRKE, (SOM NYLIG ER OPDAGET.)

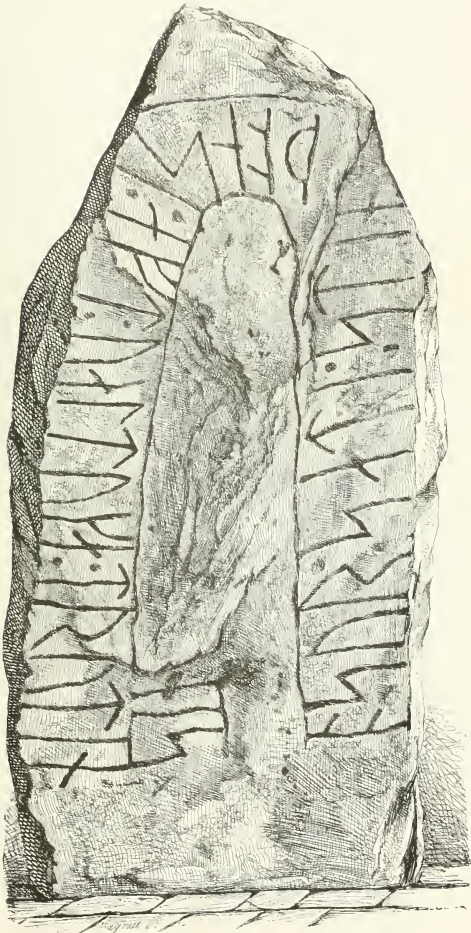
RUNESTENEN I AARHUS, OPDAGET I NYERE TID I EN STENTRAPPE.

AARS-RUNESTENEN.

(4 Mil nordvest for Hobro.)

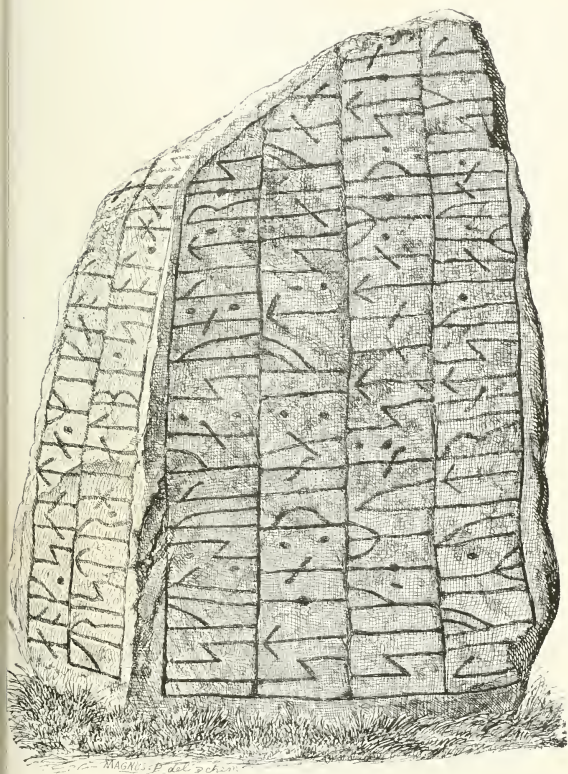
AARS-RUNESTENENS ANDEN SIDE.

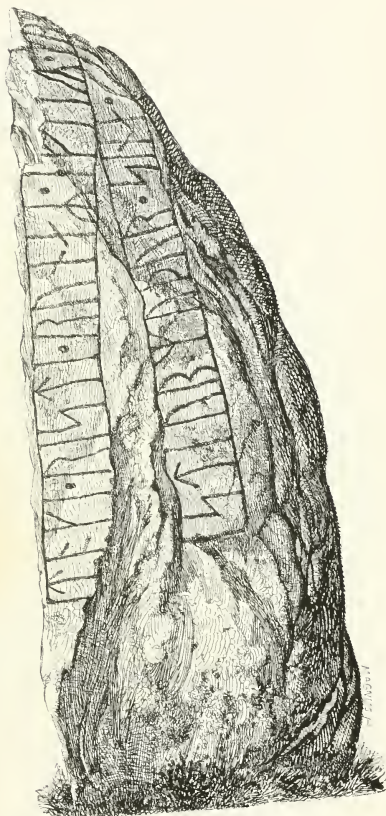
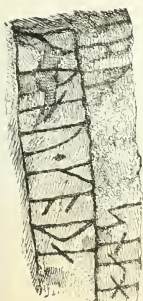

SOM TILLEG TIL 33 — TILLISE-RUNFSTENEN.

(1 Mil fra Nakskov.)

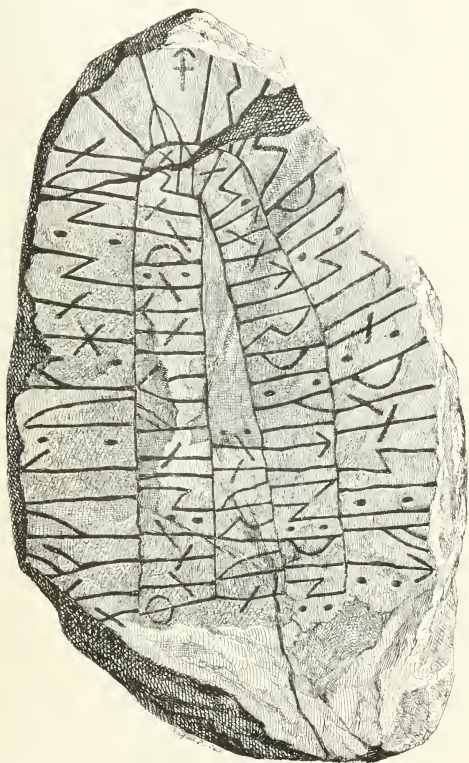

EGAA-RUNESTENEN.

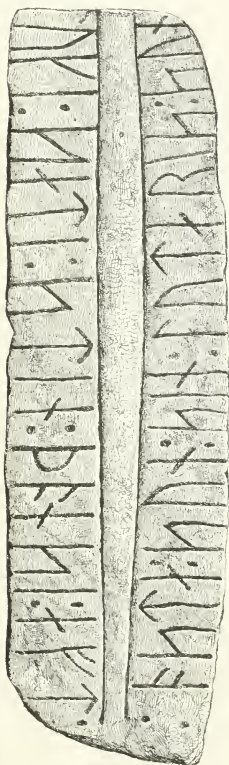
(2 Mil sydost for Aarhus)

FERSLEF-RUNESTENEN.

(2 Mil syd for Aalborg.)

FLEJSBORG-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Logstor.)

GLENSTRUP-RUNESTENEN.

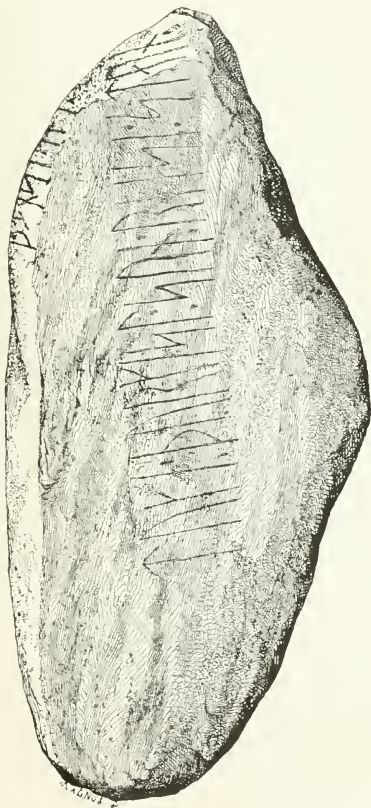
(1 Mil syd for Hobro.)

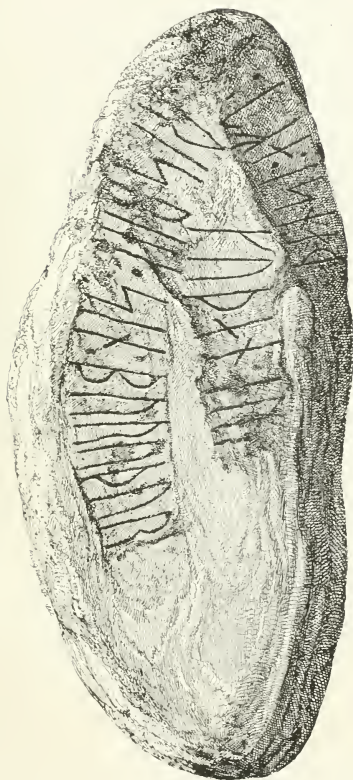
GYLLING-RUNESTENEN.

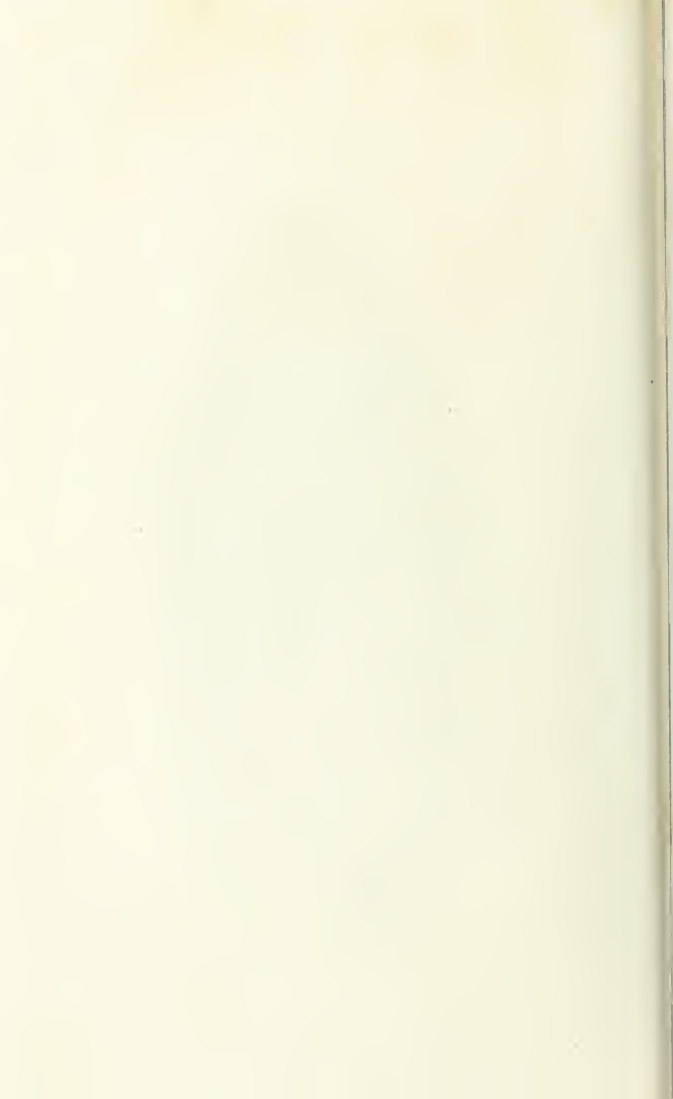
(3 Mil øst for Horsens.)

GYLLING-RUNESTENEN, ANDEN SIDE.

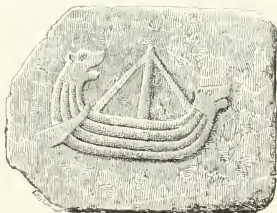
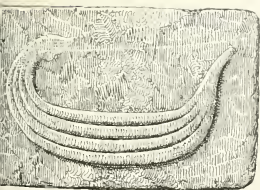
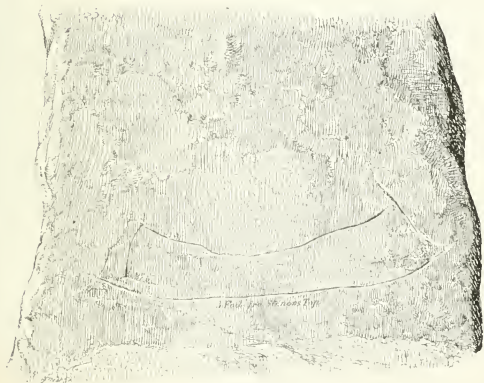
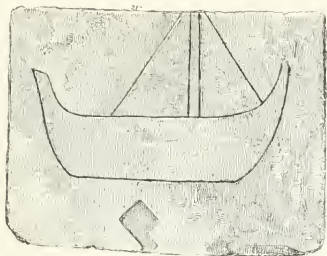
HJERMIND-RUNESTENEN, (DEN ANDEN DER PAA STEDET ER TABT.)

(2 Mil sydost for Viborg.)

TERMIND-RUNESTENENS ANDEN SIDE, (MED EN SKIBSFORESTILLING MIDTPAA, HVERTIL HIER ER FÖJET TRE ANDRE AFBILDNINGER AF SKIBE.)

SOM TILLEG TIL 39.

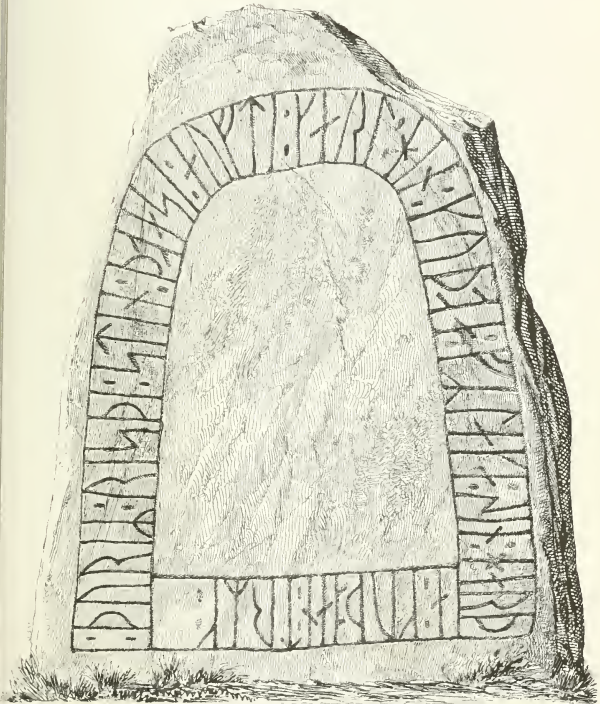
FALSTER-RUNESTENEN.

(Fra Sønder-Kirkeby Kirke, 1 Mil øst for Nykjøbing)

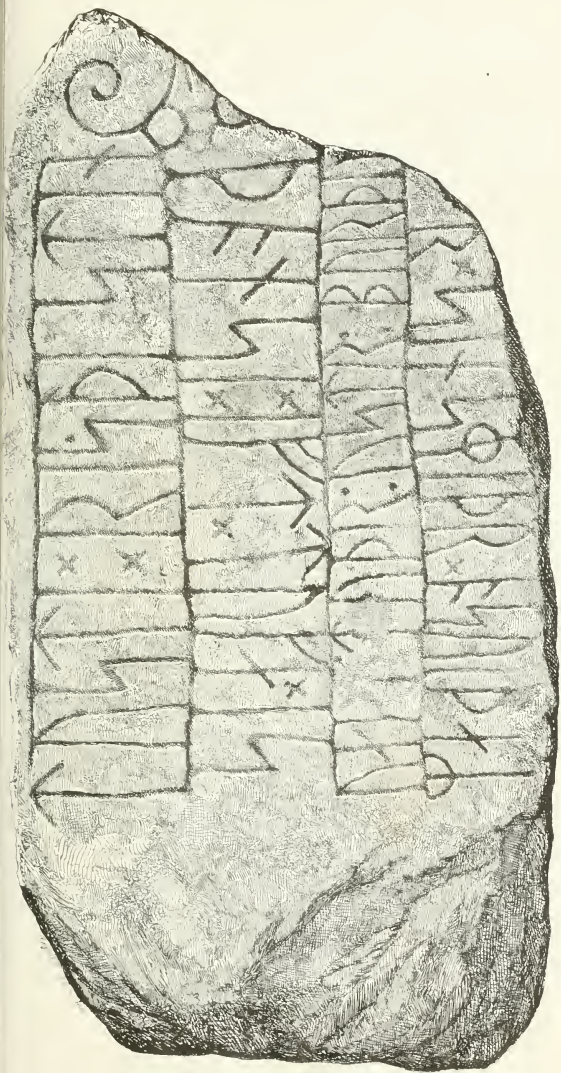

HOBRO-RUNESTENEN, (DEN ANDEN DER ER FORSVUNDET.)

SOM TILLEG TIL 41.

TIRSTED-RUNESTENEN.

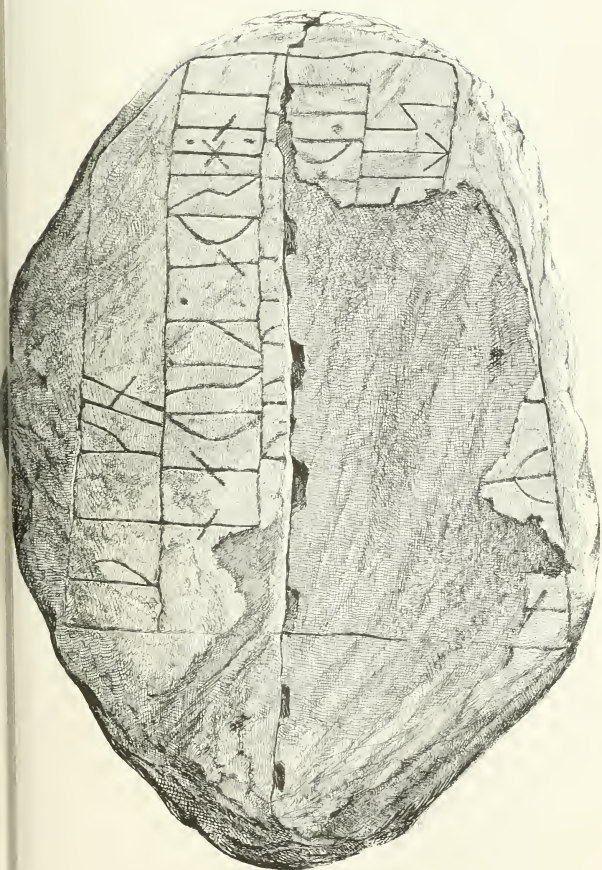
(4 Mill nord for Røedby.)

NGAA-RUNESTENEN, (ER DEN ENESTE NU TILBAGEVÆRENDE DER PAA STEDET.)
(2 MI sydvest for Randers.)

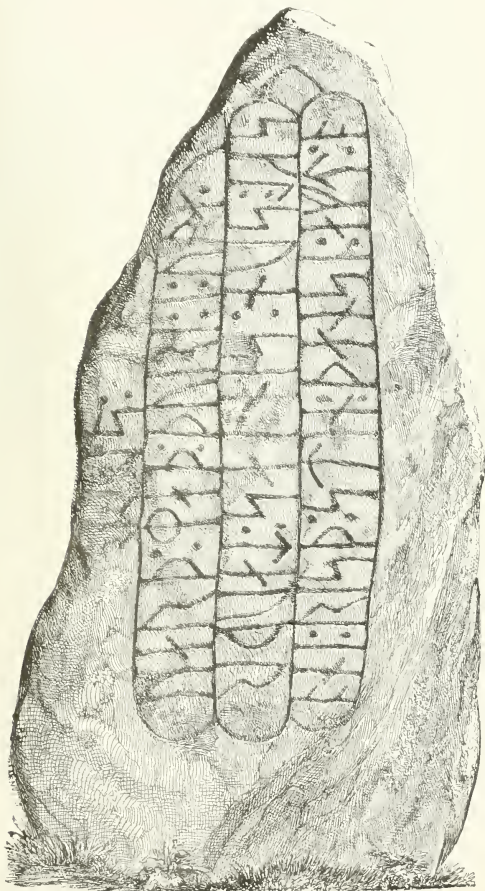
LAVRBJÆRG-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Randers.)

MEJLBY-RUNESTENEN. (BEN. EVNT FRA FØRST AF SAALEDES EFTER BYEN, HVOR DEN
KOM FREM, — BYEN ER DELT IMELLEM LINDE OG HARIDSLEF SOGNE.)

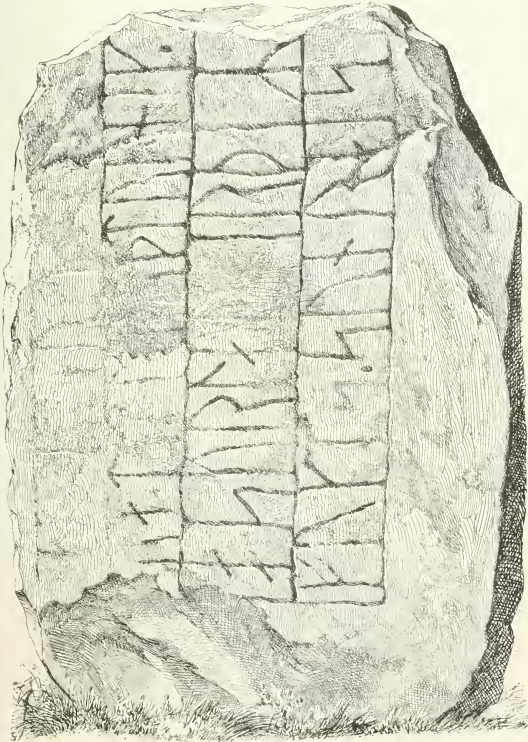
(1 Mil nord for Randers.)

RAVNKILDE-RUNESTENEN.

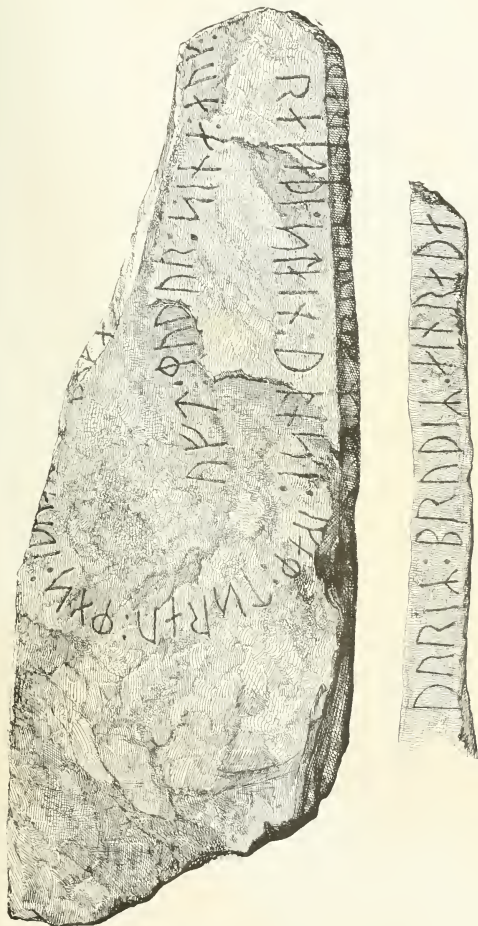
(2 Mil nord for Hobro.)

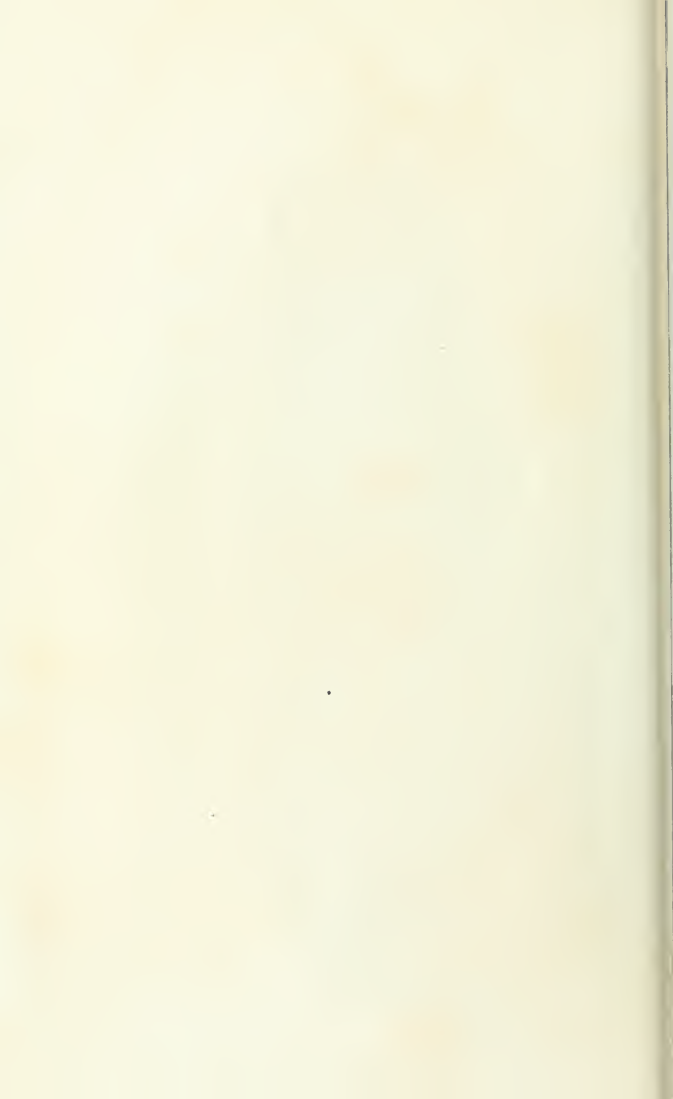

RIMSØ-RUNESTENEN.

(1 Mil vest for Grenna.)

RØRBÆK-RUNESTENEN, (FLYTTET FRA SIN HØJ TIL DEN NUVÆRENDE PLADS I
KONGENS-TISTED PRÆSTEGAARDS HAVE, 1 MILS VEJ NORDLIGERE.)

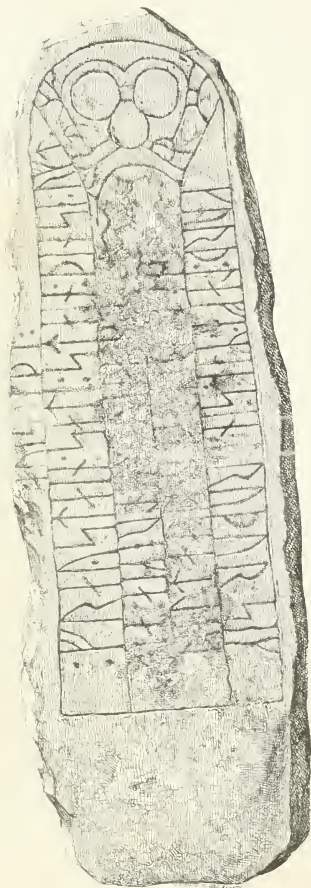
(1 Mil nord for Hobro.)

SJELLEF-RUNESTENEN.

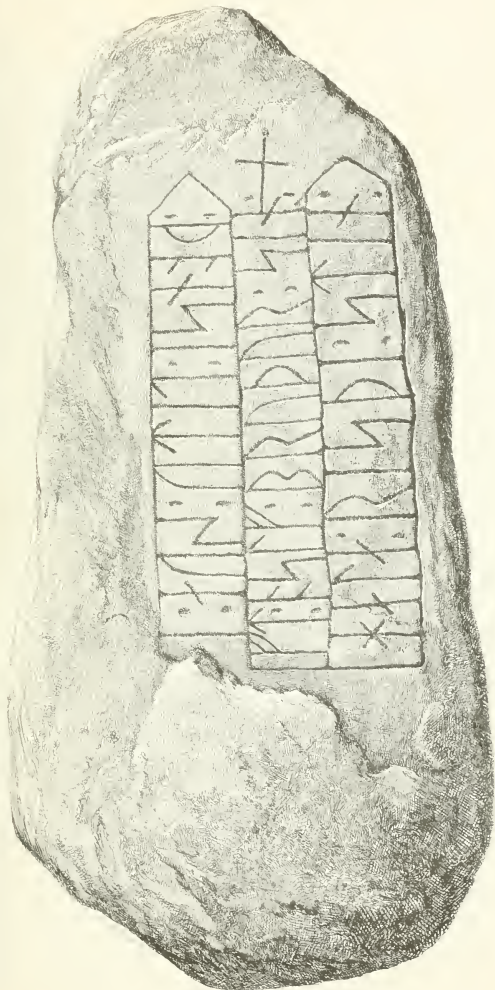
(3 Mil vest for Aarhus.)

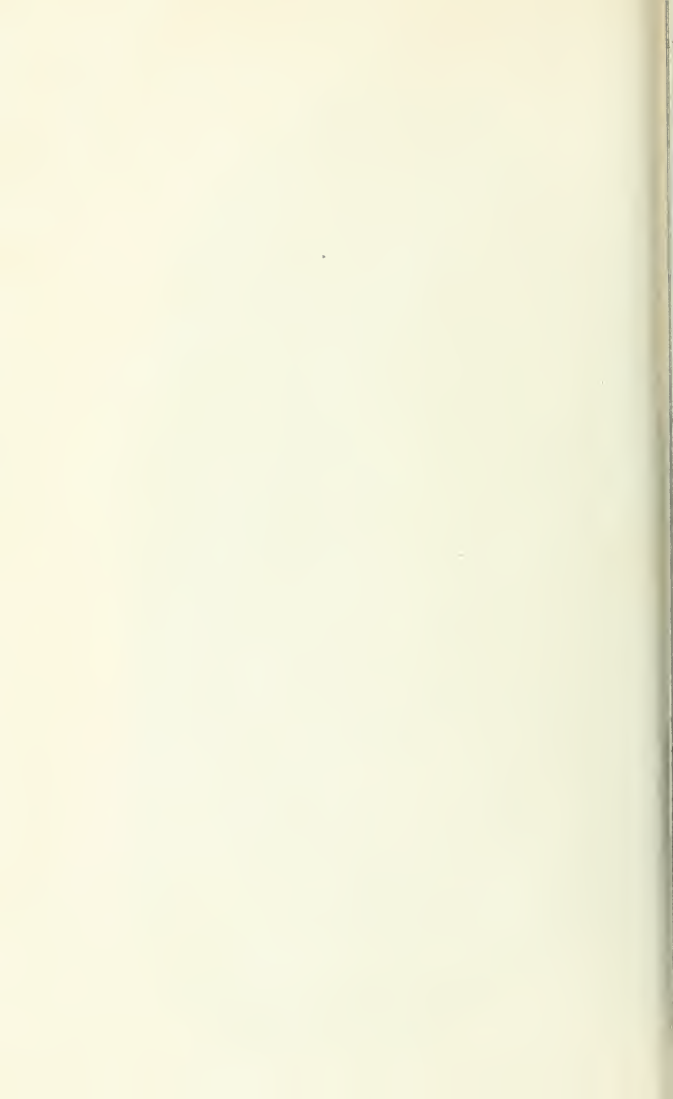

VESTER TØRSLEF-RUNESTENEN.

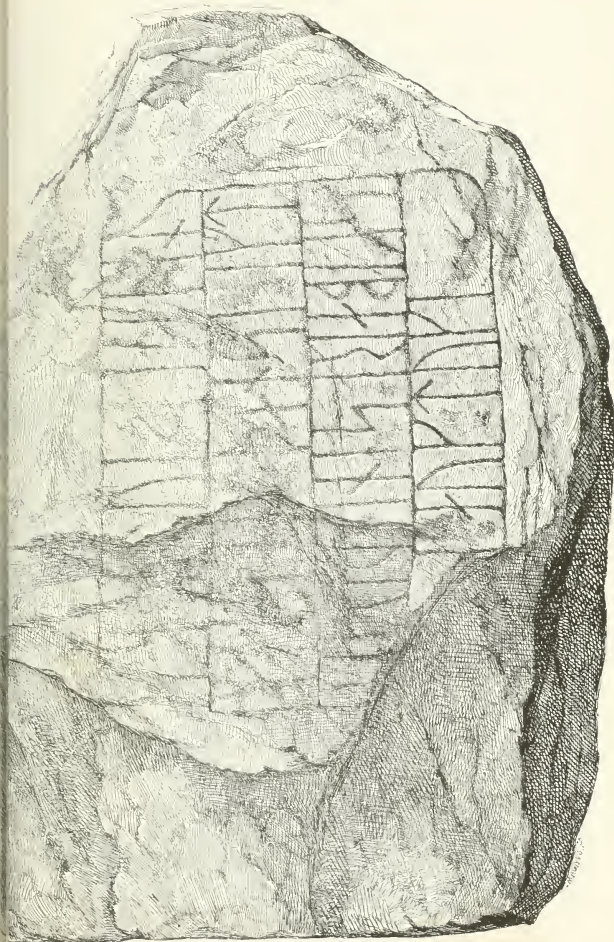
(1 Mil syd for Hobro.)

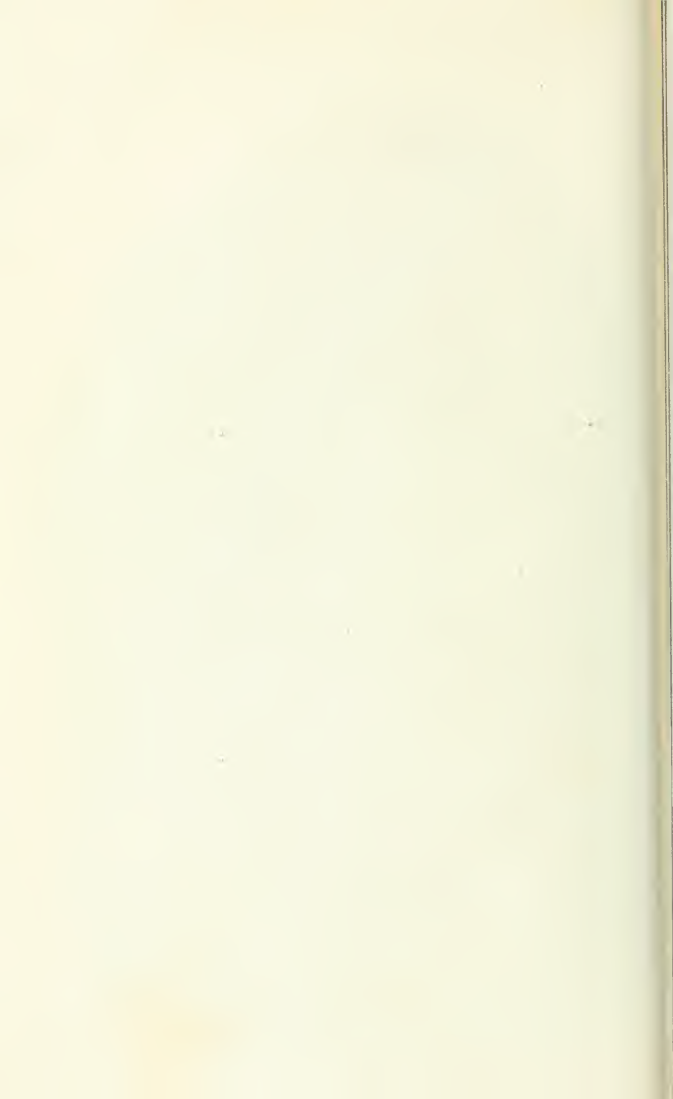

STRUP-RUNESTENEN, (TIDLIGERE KALDET GRÖNDAL-STENEN EFTER DENS
DAVERENDE PLADS I N.ERHEDEN.)

(2 Mil sydvest for Randers.)

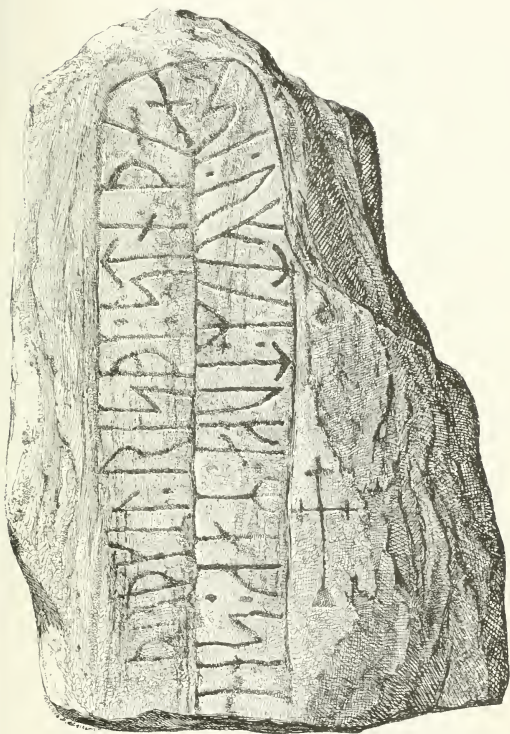

VEJLBY-RUNESTENEN, (HAR NU PLADS I AARHUS.)

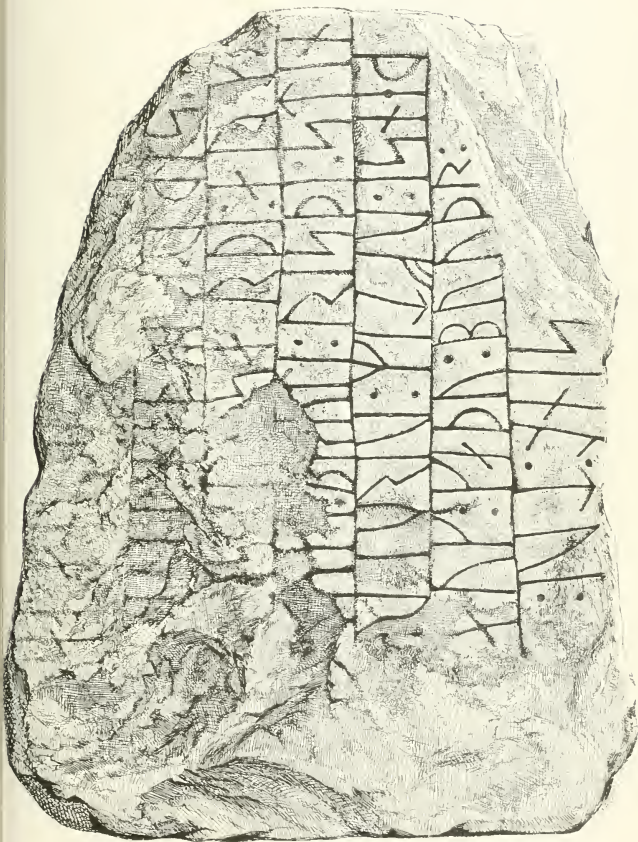
(1 Mil nord for Aarhus.)

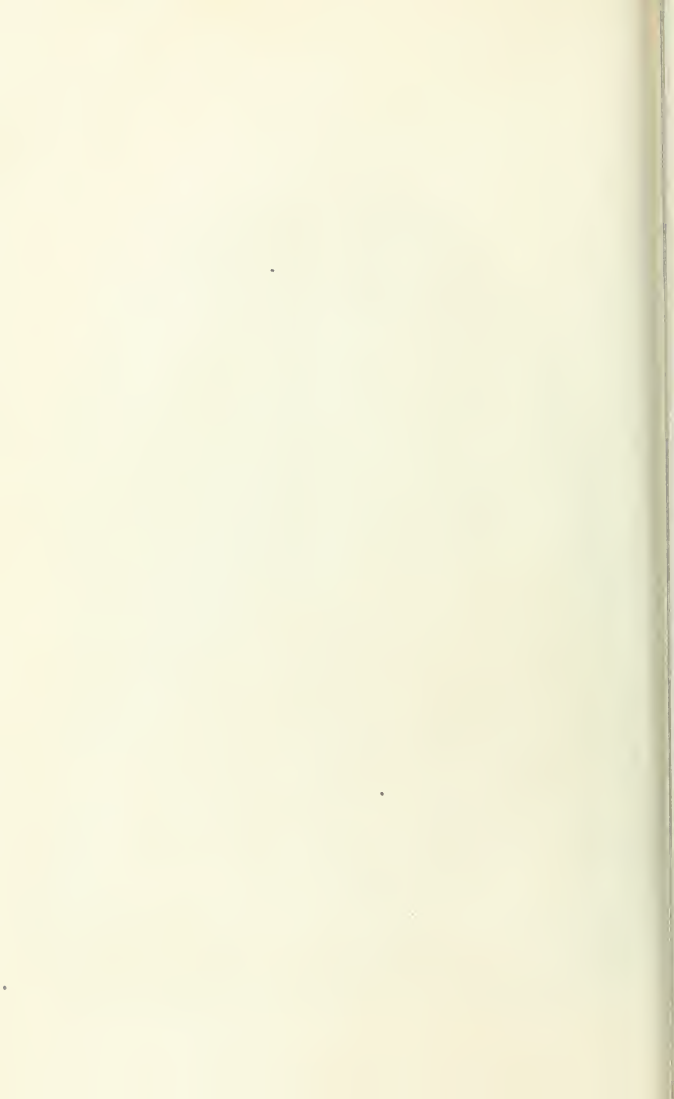

SÖNDER VINGE-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Randers.)

DEN MINDRE GUNDERUP-RUNESTEN.

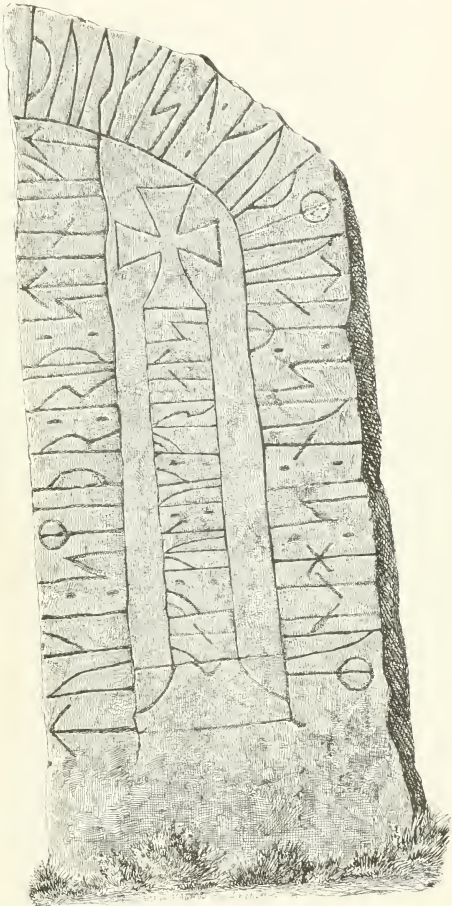
(2 MI syd for Aalborg.)

HÖRNING-RUNESTENEN, (HAR NU PLADS I AARHUS)

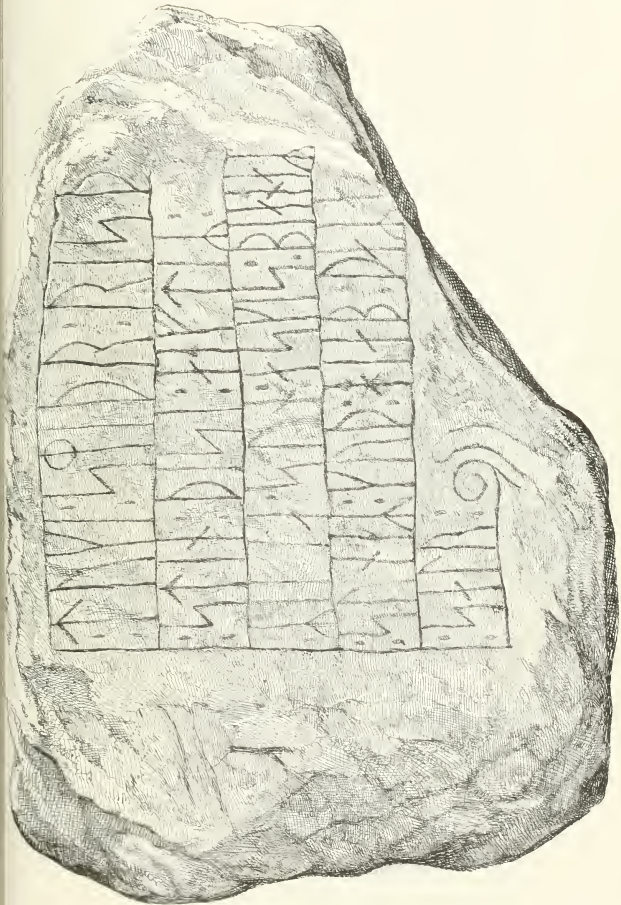
(1 Mil nord for Skanderborg)

GRENSTEN-RUNESTENEN.

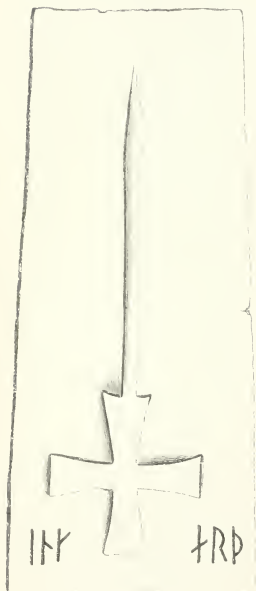
(1 Mil sydvest for Randers.)

DEN MINDRE SAL-RUNESTEN.

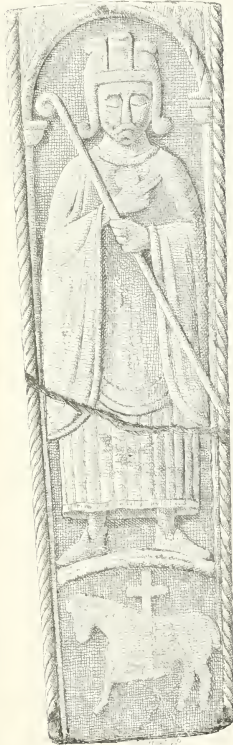
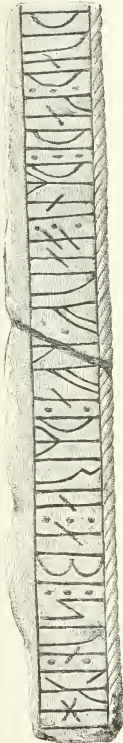
(4 Mil svd for Viborg.)

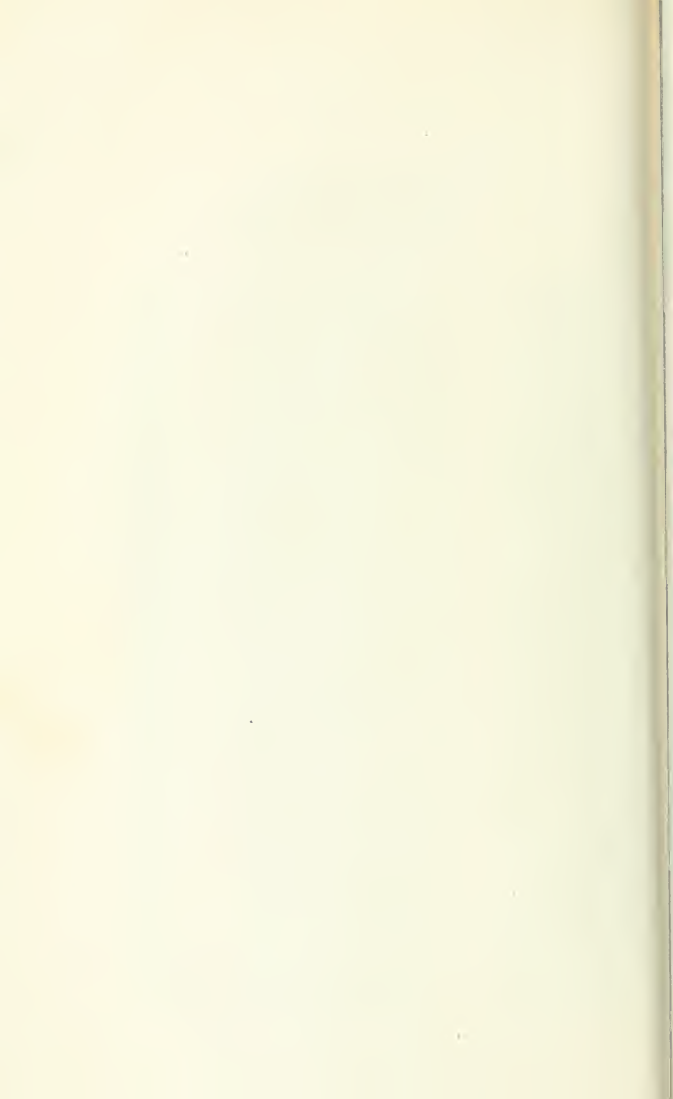

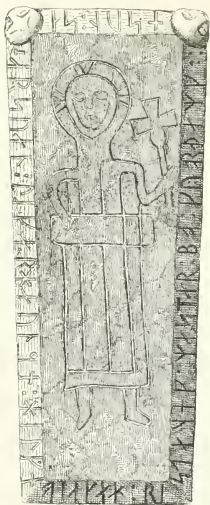
GJESSINGHOLM-RUNESTENEN.

(3 Mil øst for Randers.)

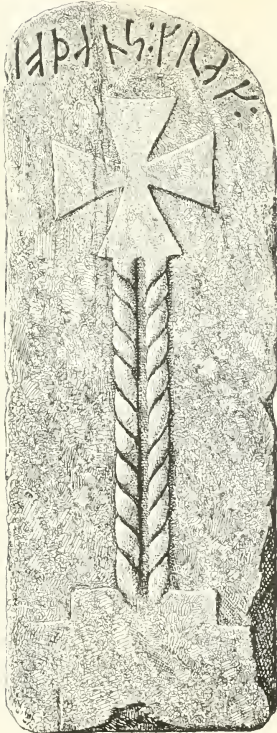
SOM TILLÆG TIL 58 — BREJNINGE-RUNESTENEN PAA TAASINGE.

VESTER VELLING-RUNESTENEN.

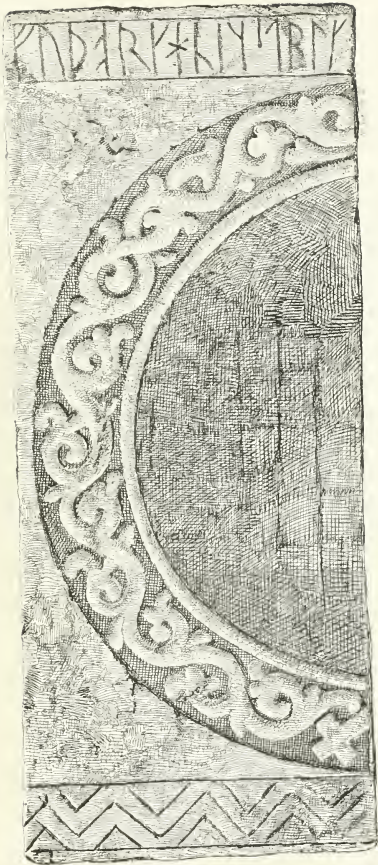
(2 Mil vest for Randers.)

MØNSTED-RUNER.EKKE.

(2 Mil vest for Viborg)

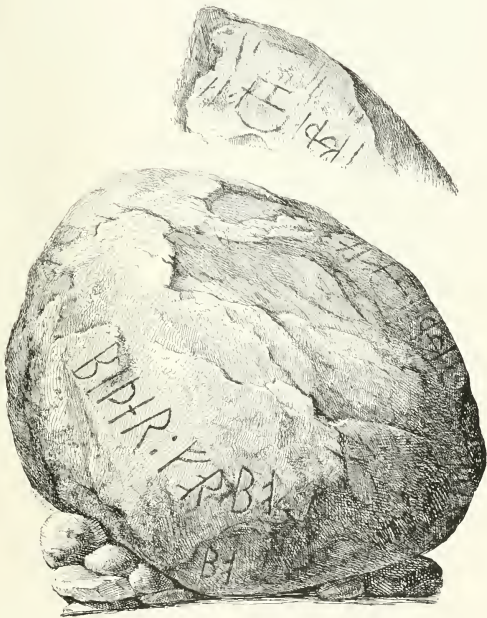

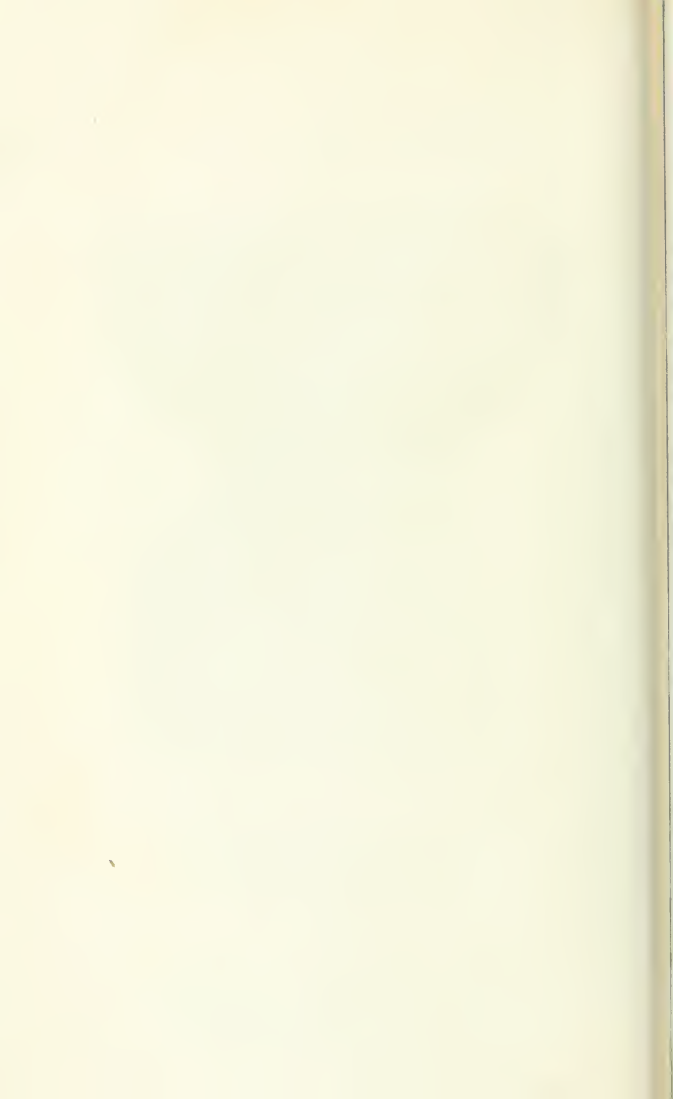
61.

HVIDBJERG-RUNESTENEN.

(1 Mil vest for Skive.)

63.

KRAGLUND-RUNESTENEN.

(Vestligst, to Mil fra Silkeborg.)

64.

HAMMEL-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(4 Mil nordvest for Aarhus.)

65.

RANDERS-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

R: R̥R̥t̥: Y̥D̥t̥t̥: P̥I̥t̥

66.

BJERREGRAV-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE MULIG KUN.)

(2 Mil nordvest for Randers.)

Nogle enkelte Runer hist og her, og vel ogsaa þt̥I̥t̥, ere at kjende paa denne meget store Sten. der ikke kan udtages for Kirkebygningens Skyld.

DEN MINDRE SKJERN-RUNESTEN, (BRUDSTYKKE.)

(3 Mil vest for Randers.)

68—69.

LANGAA-RUNESTENE BRUDSTYKKER.

(2 Mil sydvest for Randers.)

Ved Nedbrydningen af Langaa Kirkeimure 1868 fandtes Lævninger af 2 (mulig endog 3) Runestene — paa den ene ses ↑NYI, paa den anden spredte Bogstaver. Ligesom Herredet, hvori Langaa ligger, det nu saakaldte »Middelsom« (i »Valdemars Jordebog« saa smukt og betydningsfuldt »Mæthælsholm«, Midtpunktet omtrent i Jylland) er det, som har haft dé fleste Runestene, saaledes er Langaa det Sogn, der har haft de fleste i Jylland; kun Nr. 42 (ovenfor) er tilbage. Det er mærkeligt, at i en af Præstegaardens Vange bleve fire Agre, ifølge Tingsvidne fra 1649, kaldte »Runestensagre«.

70—71.

AALUM-RUNESTENE BRUDSTYKKER.

(2 Mil vest for Randers.)

Nogle Stykker af Runestene, som for længere Tid siden ere bemærkede i Aalum Kirke, ere nylig blevne udtagne, men de ere ikke endnu tilstrækkelig undersøgte. Der er Lævninger af 2 Runestene, den ene (mindre) fra Kirkens Nordside, med nogle Bogstaver, — den anden (større) fra Vaabehuset; paa denne ses navnlig 4TIT 0IH1 4T4
 1K4T4 40T 4T.

72.

V A A R S T - R U N E S T E N E N , (B R U D S T Y K K E .)

(3 Mil sydost for Aalborg, i Gunderup Sogn)

73.

H A N N E S T - R U N E S T E N E N , (B R U D S T Y K K E .)

(Tæt ved Hobro.)

. . . þ t t : þ i k t :

74.

L Y N G B Y - R U N E S T E N E N , (B R U D S T Y K K E .)

(4 Mil sydost for Aalborg.)

Þ t t t : t : t i k t : k i t t

75.

DEN MINDRE FERSLEF-RUNESTEN, (BRUDSTYKKE.)

(2 Mil syd for Aalborg)

RNFR

76.

FUNDER-RUNEINDSKRIFTEN, (I VAABENHUSET, PAA FODEN AF PORTALEN.)

(2 Mil sydvest for Silkeborg)

FRFR

77.

DEN STÖRRE SAL-RUNESTEN.

(4 Mil syd for Viborg.)

3.

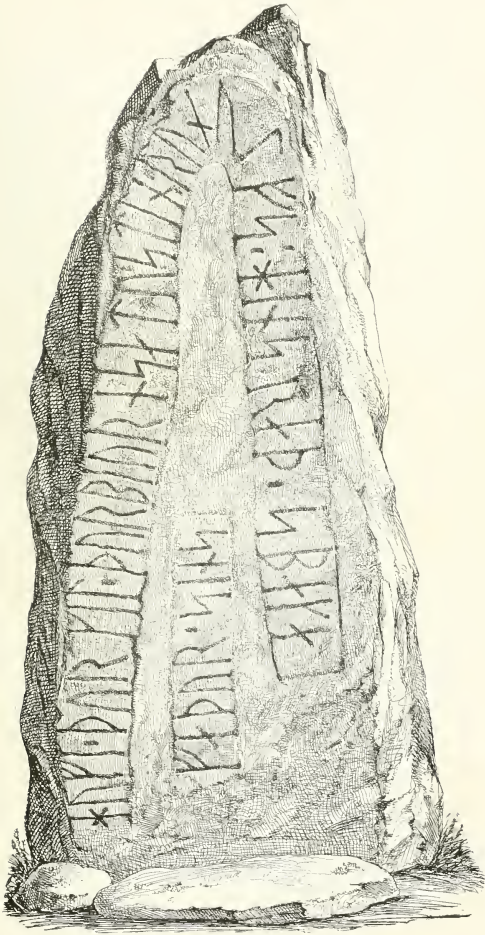
Nr. 78 - 85.

JYLLANDS NORDLIGE DEL.

HUNE-RUNESTENEN (I VENDSYSSEL).

4 Mil sydvest for Hjørring.)

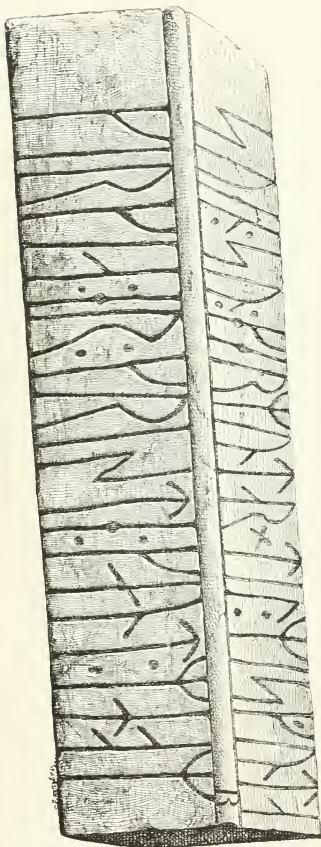

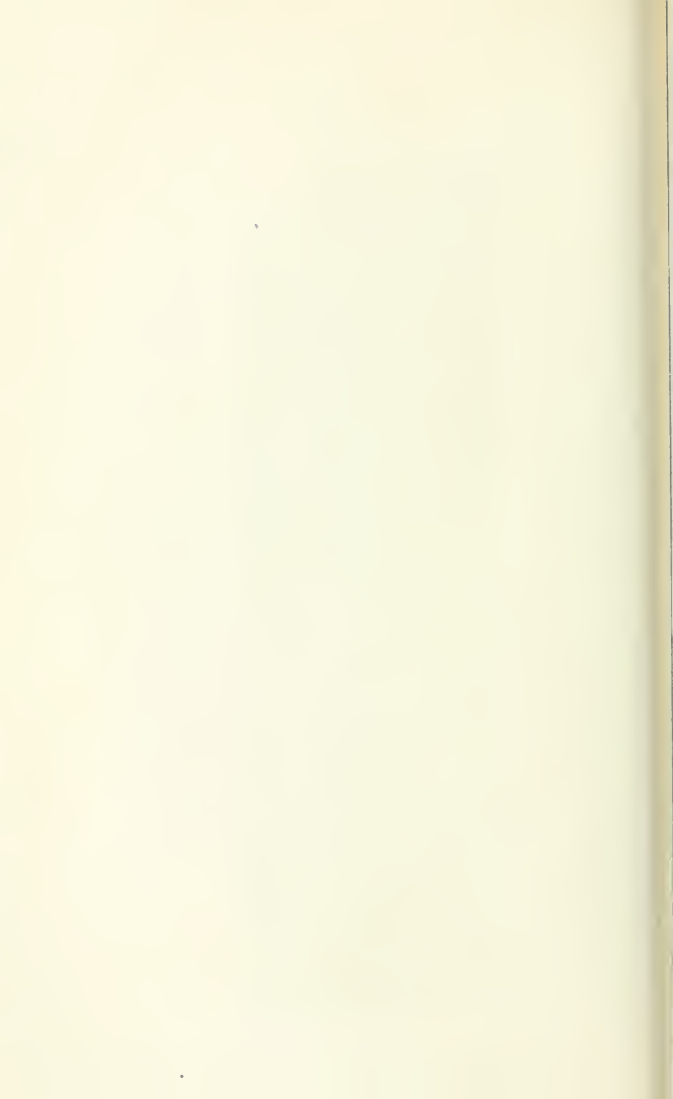

ØSTER BRÖNDEKSLEF-RUNESTENEN.

(4 Mil syd for Hjørring.)

ELSØ-RUNESTENEN, T.ET VED NYKJOBING PAA MORSO, (BRUDSTYKKE.)

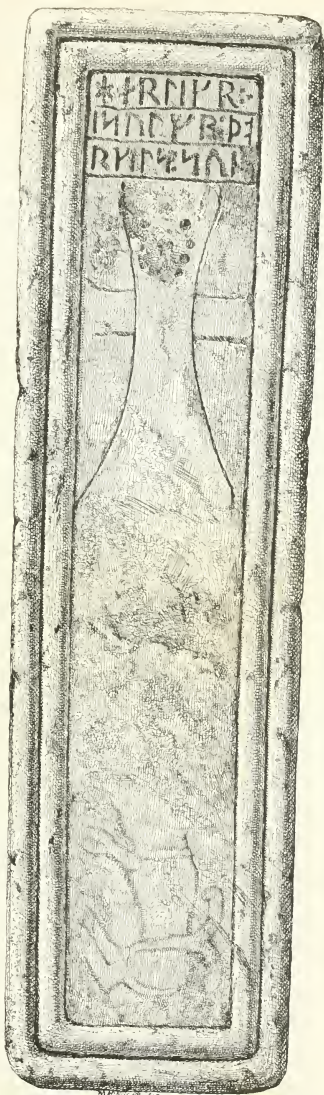

82.

GALTRUP-RUNE-
TENEN (PAA MORSØ.)

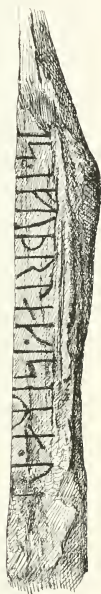
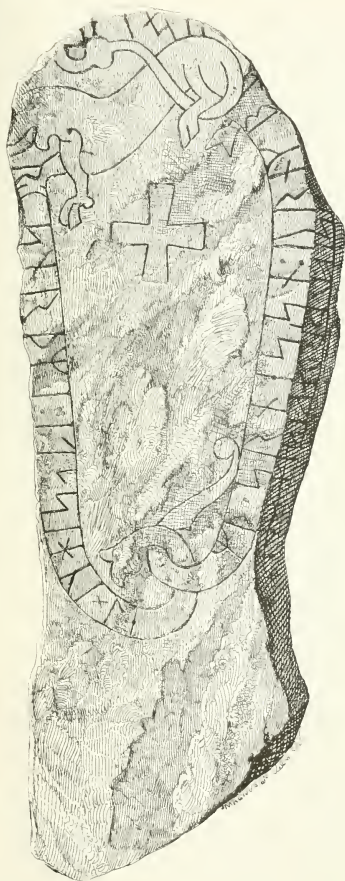
(2 Mil nord for Nykjøbing.)

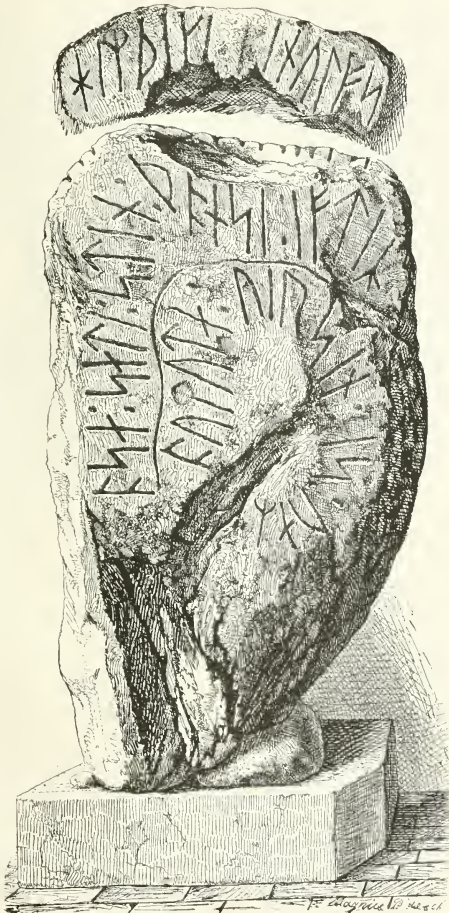
SORUP-RUNESTENEN, (SOM TILLÆG TIL 82.)

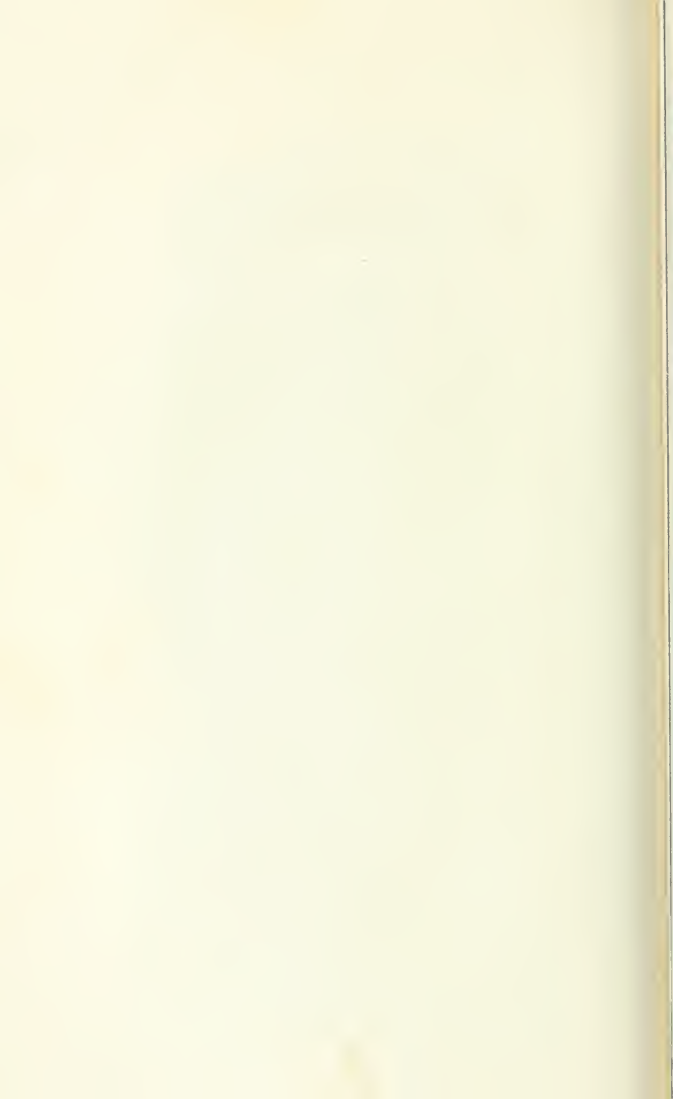
($\frac{1}{2}$ Mil nord for Svendborg.)

SJÖRING-RUNESTENEN, (I THY, HAR NU PLADS I NABOSOGNET VANG.)
 (1 Mil vest for Tisted.)

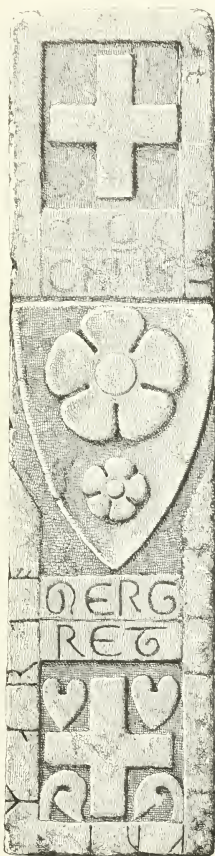
TISTED-RUNESTENEN.

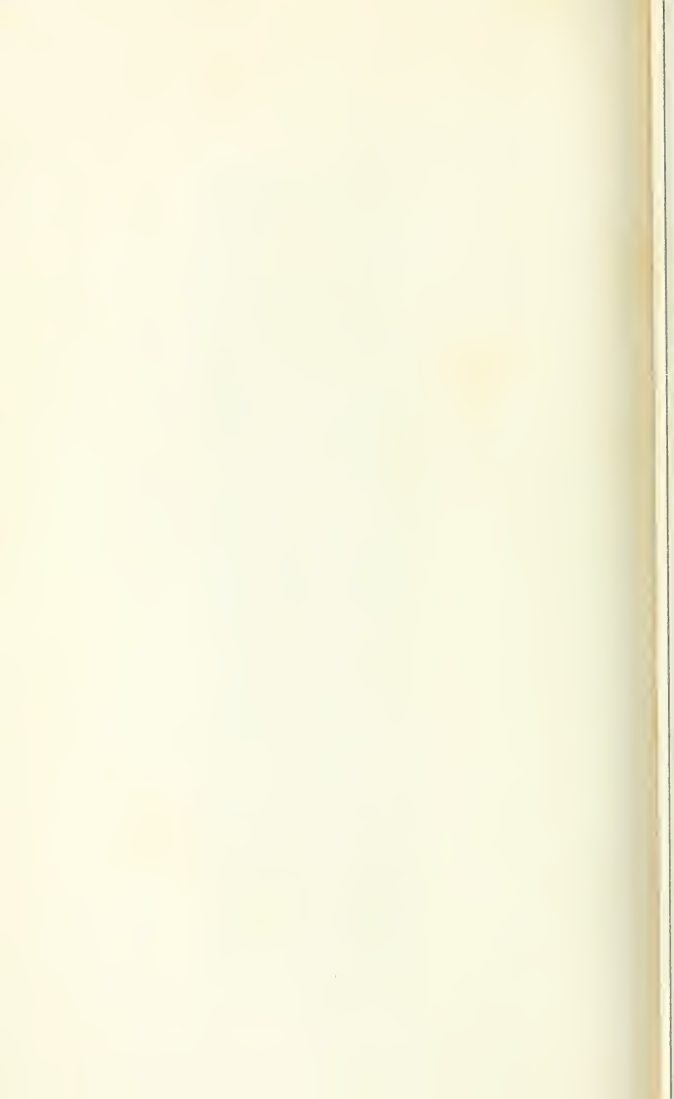

HILLERSLÆF-RUNESTENEN.

(1 Mil nord for Tisted.)

4.

Nr. 86—89.

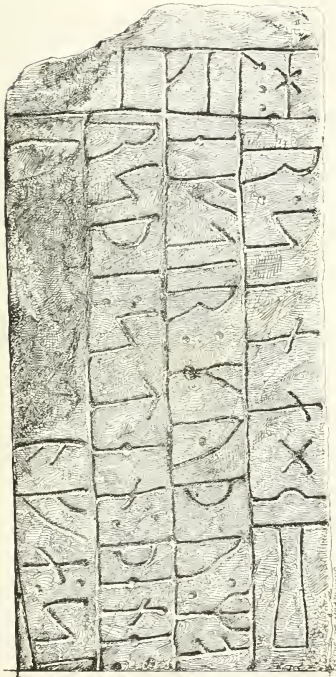
JYLLANDS VESTLIGE DEL,

(FRA LIMEJORDEN TIL SKJERNAA.)

HANNING-RUNESTENEN.

(2 Mil syd for Ringkjöbing.)

S. EDDING-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Ringkjøbing)

HANDBJÆRG-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(2 Mil nordost for Holstebro.)

[H]

Som Tillæg hertil:

SØBORG-RUNEINDSKRIFTEN.

(3 Mil nordvest for Helsingør.)

AARID

Og

BAARSE-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(1 Mil vest for Præsto)

† BOND	FRISME	FECIT
ESGERVS	RØT: P Æ F	ECIT: FIERI
YHPERY*	KIYTB IY	ØXØ

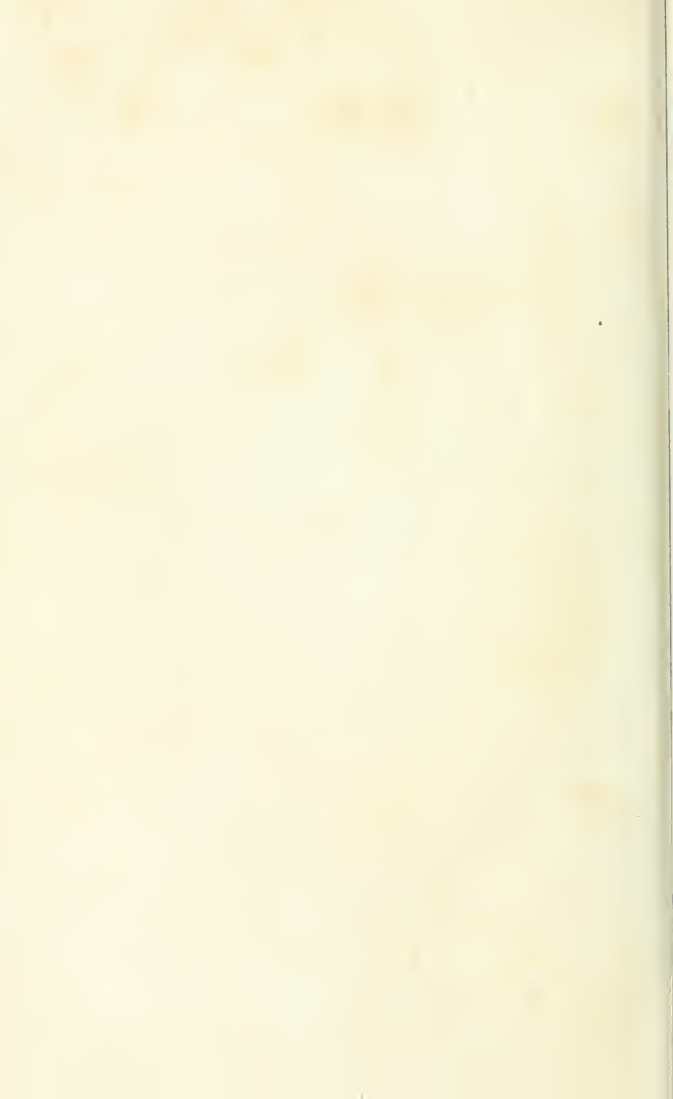
LONDON-RUNESTENEN, (FUNDET PAA ST. PAULS KIRKEGAARD.)

SOM TILLEG HER TILSIDST.

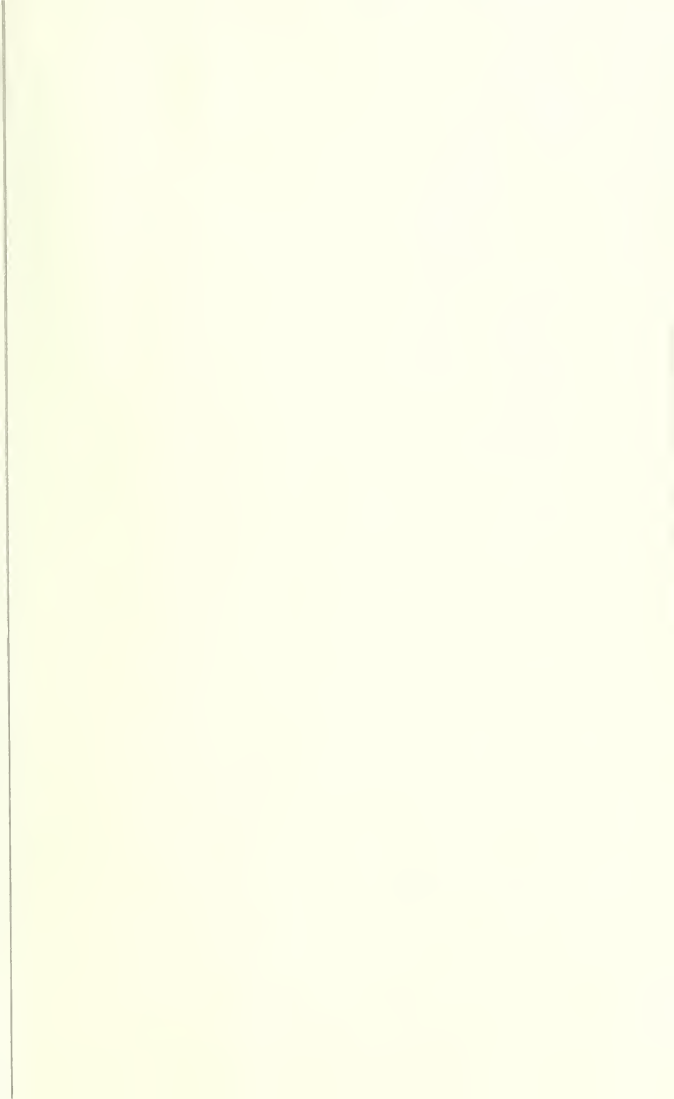

Efter Texten vil blive givet en fuldstændig Fortegnelse over **alle** Runemindesmærker; saaledes at den indbefatter baade dem, som findes hos O. Worm (1643—51), men siden ere tabte, — og ligeledes dem, der i nyere Tider ere opdagede, men alligevel dog ere tabte, uden at være blevne nærmere fremdragne.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PD
2002
T45
v.2
pt.1

Thorsen, P. G.
De danske runemindesmaerker

